

TÜRKİYE TOPRAK SANAYİ ÜRÜNLERİ SEKTÖR RAPORU 2011

ÖNSÖZ

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türk özel sektörünün en üst düzeyde yasal temsilcisi sıfatı ile özel sektörümüzün ihtiyaçları doğrultusunda çalışmalar yürütmüş, sorunlarına çözüm aramış ve özel sektörün istikrarlı bir biçimde gelişimine katkıda bulunmuştur.

Sektörlerimize daha kapsamlı hizmet sunulması ihtiyacı doğrultusunda ve bu hizmetlerin geliştirilmesi perspektifinde 18 Mayıs 2004 tarih ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 57'nci maddesine dayanılarak "Türkiye Sektör Meclislerinin Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği" hazırlanmıştır. 12 Şubat 2005 tarih ve 25725 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmeliğimize istinaden Birliğimiz şemsiyesi altında 52 adet Türkiye Sektör Meclisi oluşturulmuştur.

Türkiye Sektör Meclisleri Temmuz 2006 tarihinden bu yana faaliyetlerine devam etmektedir. Bu süreçte var olan ihtiyaç ve sektörden gelen talep üzerine meclis sayısı 59 olmuştur.

Türkiye Sektör Meclisleri, sektörün tüm ilgili taraflarını bünyesine alan entegre yapısıyla, yerel olduğu kadar uluslararası nitelik taşıyan sektörel bir bakış açısıyla ve bugünün yanında geleceği kuşatan strateji ve vizyonuyla, Dünyadaki benzer örneklerinden daha kapsamlı hizmetler sunmaya yönelmiş bir yapıdır; sektörümüze ve ekonomimize büyük faydalar sağlama potansiyeli taşıyan önemli bir oluşumdur.

Meclisler, firmaların, sektörel kuruluşların ve ilgili kamu kurumlarının üst düzey yöneticileri ile temsilcilerini bünyesine katan önemli bir buluşma noktasıdır. Türkiye Sektör Meclisleri, yelpazesi içine aldığı tüm ekonomik sektörler için radikal bir adımı temsil etmektedir. Meclis içerisinde sağlanan birlik ve beraberlik ortamı, ortak görüşlerin oluşturulmasına ve ortak kararların alınmasına imkan sağlamıştır. Ortak kararlar doğrultusunda başlatılan girişimlerden ilgili merciler nezdinde daha olumlu sonuçlar alınmaktadır. Bu sektörel yapılanma ile kamu-özel sektör ortaklığının etkin biçimde hayata geçirilebileceği sağlam bir zemin oluşturulmuştur.

Meclis faaliyetleri çerçevesinde, Meclis çalışmalarından daha fazla verimin alınabilmesi, farklı görüş ve düşüncelerin uyumlaştırılması, tutarlılık sağlanması, sektörün mevcut durumu ve geleceğe yönelik beklentileri konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla Meclislerimiz tarafından sektör raporları hazırlanmıştır.

Hazırlanan sektör raporunun sektörel politika ve stratejilerin oluşturulması, geleceğe yönelik projeksiyonlara ve piyasa araştırmalarına ışık tutması açısından faydalı olacağı düşüncesiyle sektörümüze, camiamıza ve ilgililere hayırlı olmasını dilerim.

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU

Başkan

ÖNSÖZ

Türkiye Toprak Sanayi Ürünleri Meclisi, 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Kanunu kapsamında kurulmuş olan 59 Sektör Meclisinden biridir. Kurulduğu Temmuz 2006 yılından bugüne Sektörün güçlendirilmesi ve geliştirilmesi amacı ile sektör sorunları üzerinde önemli çalışmaları gündemine alan ve neticelendirilmesinde önemli bir rol üstlenen geniş tabanlı bir sivil toplum platformudur.

Sektör meclisimiz; çatısını oluşturan 3 ana sanayi grubu olarak Bims Sanayi, Gazbeton Sanayi ve Tuğla ve kiremit Sanayi üreticileri, dernek yetkilileri ve uygulayıcıları ile devletin ilgili bürokratlarının katılımından oluşmaktadır.

Kuruluşumuzdan itibaren ilkinin oluşturduğumuz bu raporda; sektörümüzü tanıtmayı, sektörümüze bağlı sanayilerin ülkemize yaptığı katkıları rakamsal verilerle aktarmayı, sektörümüzün analizlerini yaparak güçlü ve zayıf olduğumuz noktaları belirlemeyi, sektörümüzdeki fırsatları ve olası tehditleri dile getirmeyi ve sektörümüzü de ilgilendiren kanun, genelge ve yönetmeliklerin şekillendirilmesinde aldığımız aktif rolü aktarmayı hedefledik.

Sektörümüze bağlı sanayiciler tarafından üretilen ürünlerin; Türkiye’de duvarlarda kullanılan malzemenin % 90-95’ini, Çatılarda kullanılan malzemelerin %50-60’ını oluşturduğu düşünüldüğünde Toprak Sanayi Ürünleri Sektörümüzün önemi çok daha iyi anlaşılmaktadır. Bu durum aynı zamanda sektörümüze ülkemize katkı anlamında büyük bir sorumluluk da yüklemektedir.

Türkiye’de toplam enerji tüketiminin %40’nın sanayi, %32’sinin konut, %20’sinde ulaşım tarafından gerçekleştirildiği göz önünde bulundurulduğunda, sektörümüz ürünleri; gerek üretilirken harcanan enerji açısından, gerekse kullanılırken sağlayacağı enerji tasarrufu açısından çok önemli bir konumdadır. Kaldı ki konutlardaki enerji kaybının büyük bir bölümünün duvar ve çatılardan kaynaklanıyor olması üretim sorumluluğumuzu daha da önemli hale getirmektedir.

Hammaddesi toprağa ve doğal malzemeye dayalı sektörümüz için Türkiye hammadde maliyetleri açısından avantajlı bir konuma sahip olsa da enerjide dışa bağımlı olmamız ve birim üretim başına harcanan birim enerji miktarları kıyaslandığında kullanılan enerjinin birçok ülke ortalamasının altında verimsiz kullanılması, küresel ekonomiden yüksek pay almaya çalışan inşaat malzemeleri sektörleri için önemli bir dezavantaja sebep olmaktadır. Sanayilerde enerji tüketiminde sağlanacak verimlilik çalışmaları bizim sektörümüzde olduğu gibi enerji yoğun inşaat malzemeleri sektörlerinin dünya çapında ve bölgesel piyasalarda rekabetçilik seviyelerinin artırılmasını sağlayacaktır.

Dünyanın en büyük 10 inşaat malzemeleri ithalatçıları olan Amerika, Almanya, Fransa, Çin Japonya, Birleşik Krallık, Kanada, Belçika, Hollanda ve İtalya’nın ithalat rakamları incelendiğinde, Türkiye’nin ihracatının bu on ülkenin toplam ithalatı içerisindeki payının 2,3 milyar dolar ile yaklaşık sadece %1,1 seviyesinde olduğu görülmektedir. Bu ülkelere yapılacak ihracat, pazarlardaki yüksek standartlara uyum anlamında üreticileri kendilerini geliştirmeye zorlarken sektördeki en son gelişmelerin, ürün geliştirme ve yenileme alanında yapılan gelişmelere hakim olması ve aktif rol almasına da yardımcı olacaktır.

Türkiye'nin yakın coğrafyasındaki pazarlarda yer alan yerel üreticilerin kendilerini geliştirme olasılığı yanı sıra dünya çapında inşaat malzemeleri üreticilerinin bölgesel potansiyelden ve maliyet avantajlarından yararlanmak amacıyla bu ülkelere yönelmeleri, bu ülkelerde kurulu kapasitenin büyümesine ve gelişmesine yol açabilir. Sektörümüzdeki üretici firmalarında benzer şekilde, yurt dışında üretim yatırımlarını düşünmesi, mevcut yatırımlarına da hız vermesi, sürdürülebilirlik açısından oldukça önemlidir.

Sektörümüzün de içinde yer aldığı İnşaat sektörü her ne kadar Türkiye'nin en büyük istihdam yaratan iş kolu olsa da, çalışma koşulları ve sektördeki şirketlerin kurumsallık seviyeleri dikkate alındığında, nitelikli iş gücünü sektöre çekmekte sıkıntılar yaşamaktadır. Bu da, sektörde kalitesiz uygulamalara, AR-GE, pazarlama, marka yönetimi ve operasyon alanında yeterli seviyede rekabet edilememesine yol açmaktadır. Bu acıdan mevcut insan kaynağının geliştirilmesi ve sektöre yetenekli eleman kazandırılması, halledilmesi gereken önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türkiye Toprak Sanayi Ürünleri Meclisi olarak sektörlerimizin büyümeye ve istihdama katkısının artarak devam etmesi için, hem iç pazarda hem de etrafımızdaki coğrafyada giderek artan iş fırsatlarını şirketlerin en iyi şekilde değerlendirmesini amaçlıyoruz. Bu çerçevede, kamu idaresinin, sektörümüzdeki şirketlerin ve üniversitelerin ortaklaşa hareket etmesinin gerekli olduğuna inanıyoruz.

TOBB yönetiminin yönlendirmesi, desteği ve raporun topluma kazandırılması yönündeki kararlılığı için şükranlarımızı sunuyor, ayrıca bizlere vermiş olduğu destek için TOBB Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu'na sektör adına teşekkür ediyor, Sektör Raporumuzun tüm kullanıcılar için objektif bir yararlanma kaynağı olmasını diliyorum.

Kadir BAŞOĞLU

TOBB Toprak Sanayi Ürünleri Meclis Bşk.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	7
2. SEKTÖR PROFİLİ	9
2.1. BİMS SANAYİ	9
2.1.1. Dünya Bims sanayine genel bakış	10
2.1.2. Sektörün bölgesel olarak dağılımı	10
2.1.3. Firma sayısı	11
2.1.4. Tesis sayısı	12
2.1.5. İstihdam	12
2.1.6. Üretim	12
2.1.7. İhracat	13
2.1.8. Sektörde büyüme oranları	14
2.1.9. GZFT (Swot) analizi	14
2.1.10. Standartlar ve kalite yönetim sistemi	16
2.2. GAZBETON SANAYİ	16
2.2.1. Dünya Gazbeton sanayine genel bakış	17
2.2.2. Firma sayısı	18
2.2.3. Tesis sayısı	19
2.2.4. İstihdam	19
2.2.5. Üretim	19
2.2.6. Tüketim	19
2.2.7. İhracat	20
2.2.8. İthalat	21
2.2.9. Sektörde büyüme oranları	21
2.2.10. GZFT (Swot) analizi	21
2.2.11. Standartlar ve kalite yönetim sistemi	24
2.3. TUĞLA VE KİREMİT SANAYİ	26
2.3.1. Dünya Tuğla ve Kiremit sanayine genel bakış	28
2.3.2. Sektörün bölgesel olarak dağılımı	30
2.3.3. Firma sayısı	30
2.3.4. Tesis sayısı	37
2.3.5. İstihdam	37
2.3.6. Üretim	37
2.3.7. İhracat	37
2.3.8. İthalat	38
2.3.9. Sektörde büyüme oranları	39
2.3.10. GZFT (Swot) analizi	39
2.3.11. Standartlar ve kalite yönetim sistemi	41

3. GENEL DEĞERLENDİRME	41
3.1. Sektörün Ab Uyum Sürecinde Geldiği Nokta Ve Karşılaşılan Uyum Sorunları	41
3.2. Sektörün Rekabet Gücünün Ve Verimliliğinin Arttırılması Ve Sürdürülebilirlik	42
3.3. Sektördeki Yapısal Sorunlar Ve Çözüm Yolları.....	43
3.4. Yapı Denetimi	43
3.5. Mesleki Eğitim	43

TABLolar LİSTESİ

Tablo.1 Bims 2011 Sektör Profili	9
Tablo.2 Dünya Bims (Süngertaşı) İhracat ve İthalatı	10
Tablo.3 Bims Sektöründeki Firmalar	11
Tablo.4 Türkiye Bims (Süngertaşı) İhracatı	13
Tablo.5 2011 yılı Gazbeton sektör profili	17
Tablo.6 Türkiye Gazbeton Firmaları	18
Tablo.7 Dünya Tuğla ve Kiremit İhracat Miktarları	28
Tablo.8 Dünya Tuğla ve Kiremit İthalat Miktarları	29
Tablo.9 Tuğla Kiremit Firmaları	30
Tablo.10 Türkiye'nin Tuğla ve Kiremit İhracat Miktarları	37
Tablo.11 Türkiye'nin Tuğla ve Kiremit İthalat Miktarları	38

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil.1 Ülkelere Göre Küresel İnşaat Hacmi	7
Şekil.2 Türkiye Bims İhracatınsa Önde Gelen Ülkeler	13
Şekil.3 Avrupa Ülkeleri 2011Yılı Gazbeton Tüketimi	18
Şekil.4 2006-2011Yılları Türkiye Gazbeton Tüketim Miktarları	20
Şekil.5 2011 yılı Türkiye gazbeton ihracat miktarları	20
Şekil.6 2006-2011 yılları Türkiye Gazbeton Üretim Kapasitesi	21
Şekil.7 2011 yılı Kıtasal Bazda Gazbeton İhracat Dağılımı	23
Şekil.8 Dünya Tuğla ve Kiremit İhracat Miktarları	29
Şekil.9 Dünya Tuğla ve Kiremit 2001-2011 İthalat Grafiği	30
Şekil.10 Türkiye'nin Tuğla ve Kiremit 2001-2011 İhracat Grafiği	38
Şekil.11 Türkiye'nin Tuğla ve Kiremit 2001-2011 İthalat Grafiği	39

1. GİRİŞ

Sektör Tarihçesi

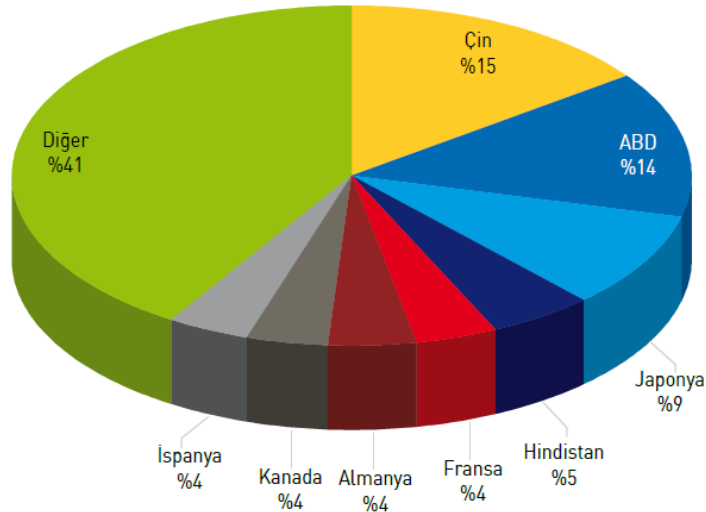
Türkiye Toprak Sanayi Ürünleri Meclisinin doğuşu TOBB'un Türkiye'deki Sektörlere daha kapsamlı hizmet sunulması ve bu hizmetlerin geliştirilmesi amacı ile "Türkiye Sektör Meclislerinin Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği"ni hazırlamasıyla başlamıştır. 18 Mayıs 2004 tarih ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 57'nci maddesine dayanılarak hazırlanan Yönetmelik, 12 Şubat 2005 tarih ve 25725 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Türkiye Sektör Meclisleri, Temmuz 2006 tarihinden itibaren faaliyetlerini sürdürmektedirler. Başlangıçta 52 adet Türkiye Sektör Meclisi oluşturulmuş ve Toprak Sanayi Ürünleri Meclisi de bu Meclisler arasında yerini almıştır. O günden bugüne geçen süreç içinde gelişen ekonomi ve sektörden gelen ihtiyaç üzerine Sektör Meclisleri sayısı artarak 59'a ulaşmıştır.

Başlangıçtan itibaren faaliyetini artan bir ivme sürdüren Toprak Sanayi Ürünleri Meclisi yakın gelecekte çok daha aktif olma yolunda planlamalar yapmaktadır.

Sektörün Türkiye ve Dünyadaki yeri

Global Construction Perspectives ve Oxford Economics tarafından hazırlanan ve Mart 2011'de yayınlanan "Küresel İnşaat 2020" raporuna göre 2010 yılında küresel inşaat sektörünün büyüklüğü 7,2 trilyon dolar olmuştur. Önümüzdeki 9 yıl içerisinde ise sektör büyüklüğünün 12 trilyon dolara çıkması tahmin ediliyor. Ayrıca Çin, ABD ve Hindistan'ın ilk 3 sırayı alarak, 4,8 trilyon doların üzerinde bir büyüme yaratması bekleniyor.

Kaynak: Global Construction Perspective ve Oxford Economics

Şekil.1 Ülkelere Göre Küresel İnşaat Hacmi (2010)

Önümüzdeki yıllarda Çin ve Hindistan'ın inşaat sektörünün büyümesinde başı çekeceği öngörülmüyor. Bunu sağlayan en önemli faktörler ise bu ülkelerdeki artan nüfus, hızlı kentleşme ve güçlü ekonomik büyüme. 2010 yılında Çin, dünyanın en büyük inşaat pazarı oldu. 2020 yılına kadar ise Çin' in şu anki hacminin iki katından fazla büyüyerek 2,5 trilyon dolarlık bir pazar olacak. Küresel inşaat hacminden aldığı pay ise % 15'ten, % 21'e çıkacak.

2010 yılında küresel inşaat hacminin sektörlere göre dağılımına bakıldığında %40 ile ilk sırayı konut inşaatları alıyor. Bunu altyapı inşaatları ve konut dışı inşaatlar takip ediyor. Üç sektör arasında hacim dağılımı bakımından önemli bir farklılaşma görülüyor.

Gelişmiş ülkelerde inşaat sektörü 2005-2010 yılları arasında yılda ortalama olarak %3,4 oranında daralırken, gelişmekte olan ülkeler % 8,7 oranında büyüme yaşamıştır. 2010-2015 döneminde, gelişmiş ülkelerin ortalama % 3,7 oranında büyümesi beklenirken gelişmekte olan ülkelere büyüme beklentisi % 7,6'dır.

AB ülkelerinin 2011 yılı 3. çeyreğinde, inşaat sektörü gelişim hızlarında düşüş yaşanmıştır. Ancak geçen yıl ile karşılaştırıldığında genel olarak daha iyi bir gelişim gösterdiği söylenebilir. ABD'de inşaat harcamaları 2011 Ekim ayında 798 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre % 0,4 düşüş görülmektedir.

Türkiye'de ise 2011 yılı ikinci çeyrek döneminde inşaat harcamaları %19,7 oranında genişleyerek 31,2 milyar TL' ye yükselmiştir. 2011 3. çeyrekte ise %12,7 büyüme ile 43,2 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Özel sektör harcamaları 17,9 milyar TL, kamu sektörü inşaat harcamaları ise 12,5 milyar TL olmuştur. Türkiye 2009-2014 arası dönemde % 8,5 büyüme beklentisi ile en hızlı büyüyecek pazarlar arasında yer almaktadır

Türkiye inşaat sektöründe 2002 yılından itibaren görülen büyüme eğilimi 2008-2009 yıllarında yaşanan krizle birlikte düşüş göstermiştir. 2010 yılında yaşanan daralmayı kapatarak büyüyen sektör, 2011 ilk 3 çeyreğinde % 12,7 büyüyerek 43,1 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. İnşaat sektörünün ilk 9 ayda GSYH' a katkısı ise % 5,7 oranında olmuştur.

2012 yılında, Türkiye ekonomisinin % 4 büyümesi öngörülen bir ortamda inşaat sektörü büyümesinin de % 7-7,5 oranında olabileceği bekleniyor. Sektörün önündeki engellerden en önemlisi ise, 2012 yılının özel sektörün finansmanı ve faizlerin ne olacağı noktasında belirsizlik.

Önümüzdeki yıllarda, yabancılara konut satışının kolaylaşması, binalarda enerji verimliliği ve kentsel dönüşüm projeleri ile yurtiçi talebin artacağı, bununla birlikte inşaat sektörünün gelişeceği öngörülmüyor. Kentsel dönüşümün 10 yılda tamamlanması ve 400 milyar dolara mal olması bekleniyor.

Devlet Planlama Teşkilatı'nın Ekim 2011' de yayınlanan 2012-2014 Orta Vadeli Planı'na göre, inşaat sektöründe; kaliteye dayalı rekabet ve talep üzerine kurulu, beşeri ve fiziki sermayesi gelişmiş, ileri teknoloji kullanan, çevreye duyarlı ve yüksek hizmet

kalitesiyle uluslararası piyasalarda markalaşmış bir sektör yapısı oluşturmak amaçlanmaktadır.

Bu çerçevede; Yapı denetimi hakkındaki kanunu'nun yurt genelinde etkin bir şekilde uygulanması, ara işgücü ve yapı müteahhitliğinde belgelendirmeye gidilerek istihdam kalitesinin yükseltilmesi, yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinin akredite olmuş şirketler tarafından verilmesi sağlanması, yapı malzemesi üretiminde kalitenin artırılması ve yapı malzemesi ihraç potansiyelinin artırılması planlanmaktadır.

Kağıt Sektörü Birimleri

TOBB'un hazırladığı ve 12 Şubat 2005 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren yönetmelikle kurulan sektör meclislerinden biri olan Türkiye Toprak Sanayi Ürünleri Sektör Meclisi; bünyesinde üç sektörü barındırmaktadır.

- Bims Sanayi
- Gaz beton sanayi
- Tuğla ve kiremit sanayi

2. SEKTÖR PROFİLİ

2.1.BİMS SANAYİİ

Bims taşı teknik terminolojide “doğal hafif agrega” olarak nitelendirilen “pomza” taşıdır. Bims taşlarının kırma, eleme ve boyutlandırma ile elde edilmiş farklı tane boyutlarındaki malzeme haline “bims agregası” (pomza agregası) adı verilmektedir.

Bims, boşluklu, süngerimsi, volkanik olaylar sonucu oluşmuş, fiziksel ve kimyasal etkenlere karşı dayanıklı, gözenekli camsı volkanik bir kayadır. Yüksek oranda ve birbiriyle bağlantılı olmayan gözenekler içeren, % 50'ye yakın nem suyu bulunduran ve dolayısıyla nemi alındığında özgül ağırlığı 0.5 g/santimetreküpe kadar düşebilen, toz haline getirildiğinde oldukça sert malzeme özelliği kazanan, ısı ve ses yalıtkanlığına, uygun basınç dayanımı ve elastisite modülüne sahip ve özel kimyasal bileşimi olan, doğal bir malzemedir.

Tablo.1 Bims 2011 Sektör Profili

2011 yılı sektör profili	Bims
Firma sayısı	100
İstihdam	6500 kişi
Üretim	60 milyon m ²
Tüketim	60 milyon m ²
İhracat	12,7milyonUSD

Kaynak: BİMSADER

2.1.1. Dünya Bims sanayine genel bakış

Süngertaşı (bims) madeni ilk olarak Yunanlılar ve daha sonra da Romalılar tarafından kullanılmıştır. Eski Yunan ve Roma yapılarının birçoğunda hala gözlemlenebilmektedir. Roma duvarlarının inşaatında, su kanallarında ve daha pek çok anıtsal yapılarda kullanılmıştır.

ABD’de boyutlandırılmış Pomza Kaliforniya’da 1851 yılından beri inşaatlarda kullanılmaktadır. Daha sonra hafif-yalıtımlı beton agregası olarak 1935’te kullanılmaya başlanmış ve bundan sonra da düzenli bir artış göstermiştir.

Almanya’da 1980 yılından önce kayda değer bir Bimsblok üretimi söz konusu iken, son 10 yılda üretimde önemli düşüşler görülmüştür. Mevcut tek yataktan üretilen Pomza sadece inşaat sektöründe kullanılmakta olup, yeterli olmaması sebebiyle diğer alanlarda kullanılan Pomza ile birlikte, ithalata gidilmiştir.

Dünyanın en önemli pomza üreticileri sırasıyla; İtalya, İspanya, Türkiye, Almanya, A.B.D., Yunanistan, İran, Guadalup, Martinik ve Dominiktir. Akdeniz Bölgesi dünyanın en önemli pomza üretim bölgesidir.

Tablo.2 Dünya Bims (Pomza) İhracat Ve İthalatı (2007-2010) (bin USD)

Yıllar	İhracat	Değişim (%)	İthalat	Değişim(%)
2007	54.828	-	64.487	-
2008	62.485	13,97	76.369	18,43
2009	54.546	-12,71	55.570	-27,23
2010	63.984	17,30	64.268	15,65

Kaynak: International Trade Center 251310 GTİP numaralı malzeme.

Son yıllarda ısı ve ses yalıtımına verilen önemin bir göstergesi olarak, birçok ülkede doğal, hafif ve yalıtım özelliği sağlayan hafif agregalı yapı elemanlarının üretimi ve kullanımının yaygınlaştığı görülmektedir. Bu ülkeler arasında başlıcaları; ABD, Almanya, Fransa, Birleşik Arap Emirlikleri, Çin Halk Cumhuriyeti, Mısır, Tunus, İtalya, Suriye, Hindistan, Fas, Pakistan, Meksika, Kanada, Yeni Zelanda, Avustralya, Japonya vb. ülkelerdir. Pomza, dünyada halen elliden fazla endüstriyel alanda farklı amaçlarda kullanılmaktadır.

2.1.2. Sektörün bölgesel olarak dağılımı

Ülkemiz pomza rezervleri açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Araştırılmış alanlarda yaklaşık 3 milyar metreküp pomza rezervi olduğu tahmin edilmektedir. Pomza rezervlerinin İç Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinde yoğunlaşmış olmalarına karşılık, Akdeniz ve Ege bölgelerinde de pomza rezervlerine

rastlanmakta ve üretim faaliyetleri görülmektedir. 10 farklı renk ve doku kalitesine sahip Pomza çeşitliliği bulunan Türkiye’de, Nevşehir Bitlis, Kayseri, Isparta, Ağrı, Kars, Van, Uşak, Erzurum, Aksaray ve Karaman’da faaliyet gösteren Bims maden yatakları mevcuttur.

2.1.3. Firma sayısı

Tablo.3 Bims Sektöründeki Firmalar

Sayı	Bölge	Firma	Adres	Firma Tel	Firma E-Mail/Web
1	ADANA	DURMAZBİMS LTD.ŞTİ	Sarıhamzalı Mah. 47007 Sok. No:74/A Seyhan	0 322 4452344	www.durmazbims.com.tr
2	ANKARA	KO-BİMS A.Ş.	Yibitaş taş ocağı yolu 3.km Lalahan	0 312 8652570	www.kobims.com.tr
3	BİTLİS	NEMRUTBİMS A.Ş.	Karşıyaka Mah.Eski Ahlat Yolu Üzeri	0 212 5730923	info@nemrutbims.com
4	ERZURUM	KALEBLOKBİMS A.Ş	Horasan yolu 2.km Pasinler	0 442 6612555	www.kaleblokbims.com
5	KAYSERİ	BİNTAŞ A.Ş.	Organize san. böl. 17.cad. no.10	0 352 2712503	www.bintas.com.tr
6	KAYSERİ	ERKUTBİMS A.Ş.	Mimarsinan Org. San.BÖL. 9. Cad. No:33 Melikgazi	0 352 2943313	www.eurobims.com.tr
7	KAYSERİ	PROBİMS LTD.ŞTİ.	Malatya Yolu 9.Km Kurukörü Mahallesi Talas	0 352 4233300	www.probims.com
8	MARDİN	İPEKYOLBİMS LTD.ŞTİ	Organize san. böl. 1.blv. 17.cad. no:11 Kızıltepe	0 482 2153131	www.ipekyolbims.com
9	NEVŞEHİR	ACERLERBİMS LTD.ŞTİ.	Bekirağa Mah. Nevşehir Cad. No: 183 Kaymaklı	0384 2512077	www.acerlerbims.com
10	NEVŞEHİR	BİRLİKBİMS LTD.ŞTİ	Aksaray Yolu 3. Km	0 384 2429157	www.birlikbims.com.tr
11	NEVŞEHİR	ÇAVUŞOĞLUBİMS LTD.ŞTİ	Niğde Yolu 10.km.	0 384 2512390	www.cavusoglubims.com.tr
12	NEVŞEHİR	DENGEBİMS LTD.ŞTİ.	Lale cad. çekirdekçiler iş merk.no:128	0 384 2512380	www.dengebims.com.tr
13	NEVŞEHİR	GÜLBİMS LTD.ŞTİ	Nevşehir Yolu 1. Km Kaymaklı	0 384 2182651	www.gulbims.com
14	NEVŞEHİR	MUKABİMS LTD.ŞTİ.	Niğde yolu 11.Km	0 384 2512406	www.mukabims.com

15	NEVŞEHİR	NEVBİMS A.Ş.	Niğde yolu 7.km	0 384 2328005	www.nevbims.com
16	NEVŞEHİR	SARAYBİMS LTD.ŞTİ.	Avanos yolu üzeri 7.Km	0 384 2151530	www.saraybims.com
17	NEVŞEHİR	ŞİMŞEKBİMS LTD.ŞTİ.	Aksaray yolu 7.km	0 384 2429140	www.simsekbims.com.tr
18	NEVŞEHİR	TEKNOBİMS A.Ş.	Niğde yolu 10.km	0 384 2512121	www.teknobims.com.tr
19	NEVŞEHİR	YALAPBİMS LTD.ŞTİ	Gülşehir yolu 11.km	0 384 2129583	www.yalapbims.com
20	UŞAK	OKYAP A.Ş.	İsmetpaşa cad. no:73/C	0 276 2340013	www.okyap.com.tr
21	NEVŞEHİR	BLOKBİMS A.Ş.	Niğde yolu 14.Km	0384 2512434	www.blokbims.com.tr

2.1.4. Tesis Sayısı

Türkiye’de bu konuda üretim yapan 100 civarında tesis bulunmaktadır.

2.1.5. İstihdam

2010 yılında, 2004’e göre Bims sektöründe yer alan üretici kuruluşların sayısında hızlı bir artış görülmektedir. 2010 yılında orta ve büyük ölçekli blok üreticisi tesislerinin sayısı Türkiye genelinde 85 dolayındadır, bu firmalarda çalışan toplam personel sayısı ise 5.000’i bulurken, 2011 yılında firma sayısı 100, personel sayısı ise 6500’e yaklaşmıştır.

2.1.6. Üretim

Türkiye’de Bimsin yalnızca hafif yapı elemanları üretiminde yoğun olarak kullanıldığı görülmektedir. Ancak, ülkemizde hafif betonun değeri ve kullanım gerekliliği giderek önem kazanmaktadır. Bu nedenle, önümüzdeki kısa süreçte Bimsin artık hafif beton üretiminde, hafif doğal agrega olarak kullanılacağı öngörülmektedir.

18 milyar m³ civarında olan dünya Pomza rezervlerinin % 45’inden fazlasına (yaklaşık 8 milyar m³) sahip olan Türkiye açısından Pomza, maden potansiyellerinde çok önemli bir yer tutmaktadır.

2.1.7. İhracat

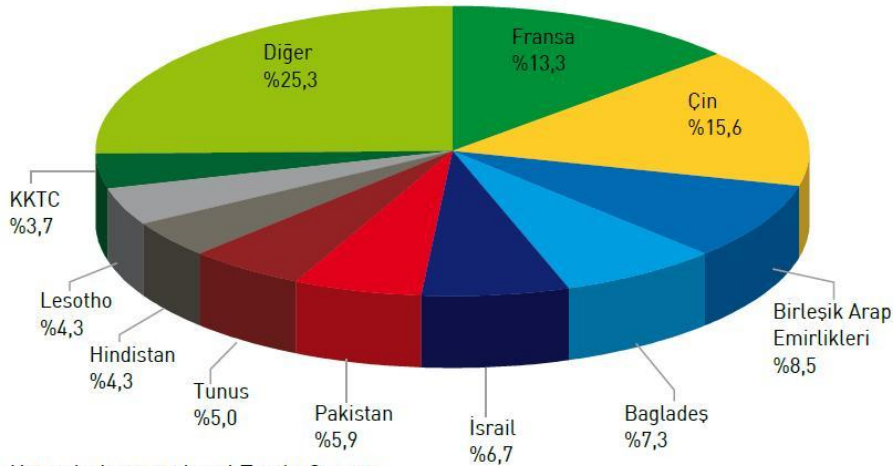
Tablo.4 Türkiye Bims (Pomza) İhracatı (2007-2011)

Yıllar	Değer (Bin USD)	Değişim (%)	Miktar (Ton)	Değişim (%)
2007	9.330	-	161.560	-
2008	8.897	-4,64	163.143	0,98
2009	10.545	18,52	248.908	52,57
2010	12.714	20,57	234.130	-5,94
2010/3	9.351	-	183.847	-
2011/3	7.167	-23,36	104.386	-43,22

Kaynak: International Trade Center 251310 GTİP numaralı malzeme.

*Tablodaki değerler hammadde ve mamul maddeyi toplam olarak yansıtmaktadır.

Türkiye’de Bimsblok sektöründe yer alan üretici kuruluşların madencilik faaliyetlerindeki gelişmelerinin sonucu sektörde de gelişmeler olmaktadır. Ancak, Türkiye’nin dünya Pomza sektörlerinde hammadde olarak yer alma oranlarına bakılacak olursa, beklenen ve ülke ekonomisine yüksek katma değer sağlayan ölçüğe henüz ulaşamadığı da görülebilmektedir.

Şekil.2 Türkiye Bims İhracatında Önde Gelen Ülkeler (2011/3 çeyrek)

Dünya Bimsblok üretiminin büyük bir kısmını inşaat sektörü talep etmektedir. Ancak, üretilen Bims taşının tüketiminde Türkiye’nin yer alma oranı, yüksek rezervi potansiyeline rağmen dünya ticaretinde olması gereken yerde değildir. Bu da göstermektedir ki, Türkiye henüz inşaat sektörü açısından dünya Bimsblok ticaretin de ki yerini yeterince alamamıştır. Bu durum, Bimsin yeterli tanıtımı ve ülke içi üretim maliyetlerinin düşürülerek dış rekabet şansının artırılması ile sağlanabilecektir.

Türkiye'den 30'dan fazla ülkeye pomza ihracatı yapılmaktadır. 2011 yılının 9 aylık istatistiklerine bakıldığında Fransa, Çin, Birleşik Arap Emirlikleri, Bangladeş, İsrail ve Pakistan en önemli paya sahip alıcılardır. Türk pomzasının başlıca alıcı sektörü tekstil endüstrisidir.

Türkiye'nin pomza ithalatı çok düşük seviyelerde seyretmektedir. 2007 yılında 43, 2008 yılında 14, 2009 yılında 18, 2010 yılında 48, 2011 yılının Ocak- Eylül döneminde ise 14 bin dolarlık ithalat gerçekleştirilmiştir. 2011 yılındaki ithalatın 10 bin dolarlık kısmı İtalya' dan yapılmıştır.

2.1.8. Sektörde büyüme oranları

Dünya genelinde halen mevcut 18 milyar m³ olan Pomza maden rezervinin % 45'inden fazlasına sahip olan Türkiye, dünyada birçok alanda kullanılan Pomza madenini diğer ülkelere göre çok ucuza ihraç etmektedir. Dünyada ton başına 150 dolardan satılan pomza, ülkemizde yıkanma ve ambalajlama dahil olmak üzere FOB ton başına 86 dolardan işlem görmektedir. Pomza madeninin modern teknolojik yenilikler kullanılarak işletilip ihraç edilmesi halinde Türkiye'nin 60 milyar dolarlık potansiyele ulaşacağı belirtilmektedir. Sektör yatırımlara açıktır ve yeni fabrikaların kuruluşları devam etmektedir.

Sektörümüz 2010 yılında büyümüş ve pazarın % 26'sına ulaşmıştır. Yapılan projeksiyonlarda 2015 yılında Türkiye'de bimsblok kullanım hacminin %40 düzeyine ulaşacağı tahmin edilmektedir. Şu an mevcut üretim tesislerinde ya kapasite artırımına gidilmekte ya da ilave üretim tesisleri kurmaya yönelik girişimler görülmektedir.

Türkiye'de üretilen Bimsin % 80'i iç piyasada inşaat sektöründe hafif yapı elemanı olarak tüketilmekte, kalan % 20'sinin büyük bir bölümü tekstil pomzası olarak ihraç edilmektedir. Avrupa ülkelerinde pomzanın tüm inşaatlarda kullanım payı %40'lar düzeyindedir.

2.1.9. GZFT (Swot) analizi

Sektörün Güçlü Yönleri

Bims agregası, uluslararası birçok endüstriyel alanda uzun yıllardan beri kullanılan volkanik kökenli bir endüstriyel hammaddedir. Ancak, ülkemiz açısından değeri ve önemi son 10 yılda anlaşılmaya başlanmış ve başta inşaat sektörü olmak üzere diğer endüstriyel alanlarda da kullanılmaya başlanılan bir hammadde konumuna gelmiştir.

Bims'in inşaat sektöründe farklı kullanım alanları genel olarak şu şekildedir:

- Hafif yapı elemanları üretimi,
- Prefabrike yapı elemanları üretimi,
- Çatı ve dekoratif kaplama elemanları,
- Hafif hazır sıva ve harç üretimi,

- Hafif beton üretimi,
- Çatı ve döşeme izolasyon dolgusu.

Bims bloklar özellikle hafifliği, ısı ve ses yalıtımı, ateşe karşı dayanımı, doğal ortam şartlarından etkilenmemesi, ses izolasyonu, akustik özelliği ve mükemmel sıva tutuculuğu gibi nitelikleri nedeni ile birçok ülkede sıklıkla kullanılan yapı elemanlarındandır.

Türkiye’de üretilen Bimsin yurtiçinde tüketim miktarının tamamına yakını inşaat sektöründe, hafif yapı elemanı üretiminde kullanılmaktadır ayrıca tekstil sektörü ve ziraat sektöründe kullanımı yanında, farklı endüstriyel alanlarda doğrudan ya da yarı mamul olarak kullanımı bulunmaktadır.

Sektörün Zayıf Yönleri

Sektörümüzün en büyük sıkıntısı kayıt dışı ekonomi denilen ve mevsimsel çalışan küçük üreticilerdir, sektörün önündeki en büyük tehlike budur. Devlete vergi vermeyen, fatura kesmeyen, sigortalı personel çalıştırmayan bu üreticilerin mutlaka kayıt altına alınması ve üretim için gerekli kalite belgelerine sahip olması gerekmektedir. Bims Sanayicileri Derneği olarak üyelerimizin denetlenmesine geniş katkımız olmaktadır. Dernek üyesi olmayan bazı üreticiler, tüketiciye zarar vermektedirler. Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız bu konuda derneklere destek vermesi piyasanın denetlenmesinde derneklere özel bir sorumluluk yüklemektedir.

Sektörün Fırsatları

Devlet emekli olacıklara konut alabilmesi için özendirici destekler vermelidir. Belediyeler arsa altyapılarını çözüp yeni alanlar açmalıdır. Hazine arazileri imara açılmalı, müteahhitlere konut karşılığı devredilmelidir. TOKİ inşaat malzemeleri üreticilerine destek sağlamalıdır. KOBİ kredilerinde aranan kriterler yumuşatılmalı ve üreticilerin kolayca kredi alabilmesi sağlanmalıdır. KDV yüzdesi mutlaka düşürülmelidir, istihdama yönelik teşvikler arttırılmalı, piyasa denetimi yapıлып kayıt dışı üreticilere engel olunmalıdır.

İnşaatın can damarı olan duvar yapı elemanlarının taşıma sorunları çözümlerse sektörümüzün ihracat kapıları açılacak ve sektörümüz komşu ülkelerin tümüne bimsblok ihracatı imkanı bulacaktır.

Sektörün Tehditleri

Sektörümüz artan enerji fiyatları nedeni ile taahhütlerini karşılamakta zorlanmaktadır. Çimento fiyatları her yıl giderek yükselmekte, bu da üreticiyi etkilemektedir. Bimsblok üreticisinin hammaddesi çimento ve bims’dir. Üretilen malzeme uzun mesafeli taşımalarda ürünün satış fiyatını etkilemektedir, bu nedenle demiryolu taşımacılığı desteklenmelidir. Karayolu taşımalarında üretici firmalara mazot desteği verilmelidir.

2.1.10. Standartlar ve kalite yönetim sistemi

Bimsblok üretimi esnasında çevre duyarlılığına yüksek uyum sağlanmaktadır. Üretimdeki zayıf tekrar üretime dönüştürülerek çevreye atık ve kirlilik bırakılmamaktadır. Sektörde faaliyet gösteren tesisler, çevreye zarar vermeyen bacasız sanayinin öncüleri olma amacındadırlar Bims'in çevre sağlığı açısından kalıcı ve zehirli etkisi yoktur. Bütün Bims üreticileri her ne suretle olursa olsun ruhsat sahasının terk edilmesi halinde bozulan morfolojinin yeniden düzenlenmesine yönelik gerekli arazi ıslah çalışmasını yapmaktadır. Ayrıca, günümüz mevzuatı da bu hususu zorunlu kılmaktadır.

Bims Sanayicileri Derneği 2005 yılında kurulmuştur. Türkiye'deki toplam bimsblok üretiminin % 70'i dernek üyeleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Dernek üyelerinin tamamı CE belgelerine, TS-EN 771-3 ve ISO 9001 belgelerine sahiplerdir. Dernek üyelerinin kendi laboratuvarlarında deneylerini yapacak donanımları vardır. Bu kapsamda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğü, Piyasa Gözetim ve Denetimini gerçekleştirmiş ve dernek üyeleri bu denetimden geçmiştir.

Üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde gerçekleştirilen TÜBİTAK ve/veya sektör teşvikli birçok Ar-Ge projesi, çeşitli gelişmelere yol açmıştır. Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı ve sektör katkılarıyla 2002 yılında tüzel bir kişilik olarak kurulan "Pomza Araştırma ve Uygulama Merkezi" bu kapsamda kurumsal çalışmalarını yapmaktadır, sektörle bütünleşen bir kurum haline gelmiştir. Araştırma faaliyetleri ile sektöre önemli katkılar sağlamayı hedefleyen kurum, çevreye saygı ve ülke kaynaklarının etkin kullanımını ilke olarak belirlemiştir.

2.2.GAZBETON SANAYİ

Gazbeton; doğal hammaddelerle ve çevre dostu üretim teknolojisi ile üretilen, beton ve geleneksel kâgir malzemelere oranla hafif, buna ek olarak içindeki hava kabarcıkları nedeniyle yüksek ısı yalıtım özelliğine sahip bir malzemedir. Bir tür hafif beton olarak da bilinmektedir. Yapısındaki hava kabarcıkları nedeniyle bu malzemeye gazbeton adı verilmiştir. Uluslararası dokümanlarda AAC (Autoclaved Aerated Concrete) olarak anılmaktadır.

Gazbeton duvarlar özel tutkalı ile örülmesinden ve blokların büyük boyutlu olmasından dolayı, uygulamada kesintisiz ve düzgün yüzeyler elde edilmektedir. Duvar blokları, asmolen bloklar, yalıtım plakları, kapı ve pencere lentoları, döşeme ve çatı plakları, donatılı yatay ve düşey duvar elemanları ile tutkal ve harçlar gazbeton ürün yelpazesini oluşturur. Bu ürünlerin, yığma yapılarda bloklarla ya da donatılı düşey duvar elemanlarla taşıyıcı duvarları, plaklarla kat

döşemelerini oluşturmak, betonarme iskeletli binalarda cephe ve bölme duvarlarını, betonarme ve çelik taşıyıcı sistemli sanayi yapılarında cephe duvarlarını, diyafram etkisi yapabilen çatı döşemelerini düzenlemek gibi çok çeşitli kullanım olanağı bulunmaktadır.

Binalarda gazbeton kullanılması sonucunda sağlanan yüksek ısı yalıtımı, enerji tasarrufu olarak ülkemize geri dönmektedir. Ayrıca gazbetonun hafif bir duvar malzemesi olması nedeniyle sağladığı deprem güvenliği, özellikle ülkemiz koşullarında çok önem kazanmıştır. Bununla birlikte A1 sınıfı yanmaz bir yapı malzemesi olan gazbeton, binalarda yangın emniyeti sağlar.

Türkiye’de gazbeton ilk olarak 1950’li yıllarda Almanya’dan ithal edilerek kullanılmıştır. İlk gazbeton fabrikası ise, 1965 yılında İstanbul’da üretime başlamıştır. Gazbeton sanayi, ekonomiye yılda yaklaşık 160 milyon dolarlık katma değer sağlamaktadır.

Türkiye gazbeton sektöründe, bir Sivil Toplum Kuruluşu olarak 1990 yılında kurulan Türkiye Gazbeton Üreticileri Birliği Derneği (TGÜB) faaliyet göstermektedir. Birlik, Avrupa Gazbeton Üreticileri Birliği’ne (EAACA) üyedir.

Tablo.5 2011 Yılı Gazbeton Sektör Profili

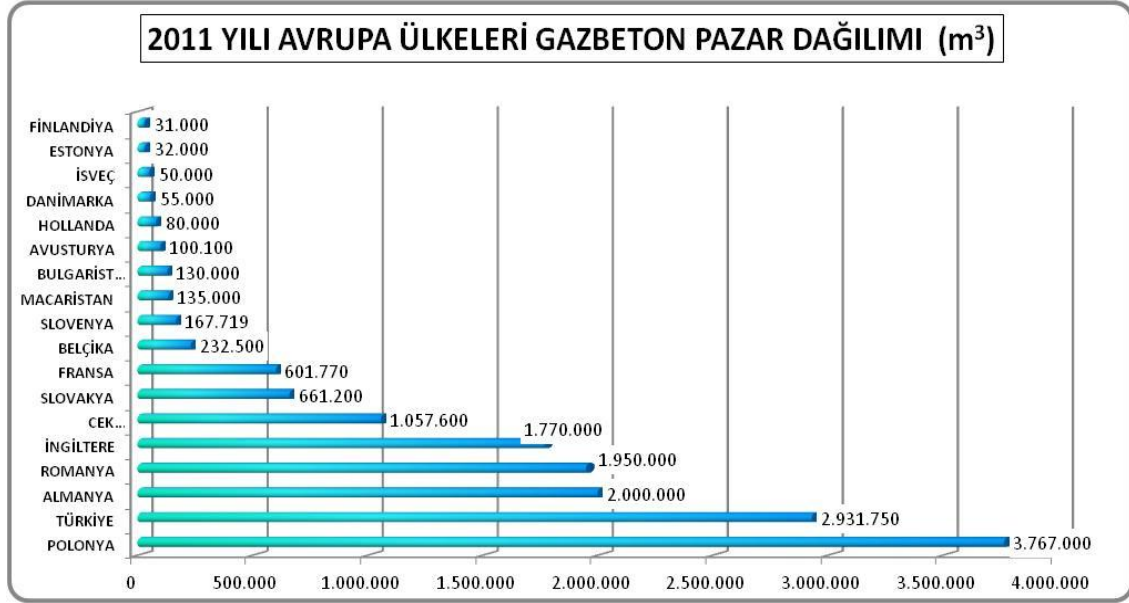
2011 yılı sektör profili	Gazbeton
Firma sayısı	5
İstihdam	1200
Üretim Kapasitesi	3,8 milyon m ³
Tüketim	2,9 milyon m ³
İhracat	100 bin m ³
İthalat	-

Kaynak: TGÜB

2.2.1. Dünya Gazbeton sanayine genel bakış

Gazbeton, dünyada ve özellikle Avrupa’da üstünlüğünü kanıtlamış ve kabul görmüş bir malzemedir. Bu açıdan Gazbeton sektörü, teknolojik açıdan uluslararası düzeyde deneyim ve bilgi birikimine sahiptir. Ülkemizde her geçen yıl artmakta olan Gazbeton üretimi beraberinde yatırım, istihdam ve ekonomik fayda da getirmektedir.

Aşağıda Avrupa’daki 2011 yılı gazbeton tüketim miktarları görülmektedir. Türkiye, Avrupa sıralamasında tüketimde 2. sırada yer almaktadır. Polonya, 3,8 milyon m³’lük tüketimle başı çekmekte, ardından da 2,9 milyon m³’le Türkiye gelmektedir.

Şekil.3 Avrupa Ülkeleri 2011 Yılı Gazbeton Tüketimi (m³)

2.2.2. Firma sayısı:

Tablo.6 Türkiye gazbeton firmaları (TGÜB Üyeleri)

Sayı	Bölge	Firma	Adres	Firma Tel	Firma E-Mail/Web
1	GAZİANTEP	Gaziantep YTONG Sanayi A.Ş.	3.Organize Sanayi Bölgesi 27120 Başpınar Gaziantep	+90 342 2115700	gytong@sanko.com.tr www.gaziantepytong.com.tr www.sanko.com.tr
2	İSTANBUL	Türk YTONG Sanayi A.Ş.	Fevzi Çakmak Mah. Cemal Gürsel Cad. No: 102,34899 Pendik İSTANBUL	+90 216 3966600	ytong@ytong.com.tr www.ytong.com.tr
3	İZMİR	AKG Gazbeton İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.	6170/1 Sokak No:7 Işıkkent 35070 İZMİR	+90 232 4721200	info@akg-gazbeton.com www.akg-gazbeton.com
4	KOCAELİ	NUH Yapı Ürünleri ve Makina Sanayi A.Ş.	Hacı Akif Mah. Nuh Çimento Cad. No:28 41800 Körfez KOCAELİ	+90 262 5115520	nuhyapi@nuhyapi.com.tr www.nuhyapi.com.tr

2.2.3. Tesis sayısı

Bugün Türkiye’de 5 kuruluşa ait toplam 10 adet gazbeton üretim tesisi bulunmaktadır. Bu kuruluşlardan **dördü**, Türkiye Gazbeton Üreticileri Birliği üyesidir ve bunlar Tekirdağ (2 adet), İstanbul, İzmir, Bilecik, Antalya, Kırıkkale, Kocaeli ve Gaziantep’te olmak üzere **toplam 9 fabrikada** üretim yapmaktadırlar.

Türkiye Gazbeton Üreticileri Birliği’ne üye olmayan üretici ise Mardin’de faaliyetlerini sürdürmektedir.

2.2.4. İstihdam

Türkiye’deki gazbeton üretim tesislerinde yaklaşık 1.200 kişi doğrudan istihdam edilmektedir. Dolaylı istihdam ile birlikte bu rakam, 2500 kişiye yükselmektedir.

2.2.5. Üretim

Türkiye, günümüzde dünyanın en büyük gazbeton üreticileri arasındadır. Gazbeton üretiminde Avrupa’da 2. sırada yer almaktadır.

Gazbeton üreticilerinin üretim tesislerinin yıllık toplam kapasitesi yaklaşık 3.8 milyon m³’tür. En fazla üretim kapasitesi 2.5 milyon m³’le Marmara bölgesindedir. Bu bölgeyi 550 bin m³’le İç Anadolu bölgesi izlemektedir.

Türkiye’de gazbeton kuruluşlarının devam eden yeni yatırımları ile 2012 yılı üretim kapasitesinde artış beklenmektedir.

2.2.6. Tüketim

Aşağıdaki grafikte Türkiye’de son yıllara ilişkin gazbeton tüketim değerleri yer almaktadır.

Gazbeton malzemesinin yaygın olarak kullanıldığı ülkelerde kişi başına kullanılan gazbeton miktarı Polonya’da 0,11 m³, İngiltere’de 0,06 m³, Almanya’da ise 0,05 m³’tür. Türkiye’de bu oran kişi başına 0,04 m³’tür. Türkiye için kişi başına ulaşılması hedeflenen gazbeton kullanım miktarı 0,06 m³’tür. Bu oran da yıllık yaklaşık 4.4 milyon m³ tüketim anlamına gelmektedir.

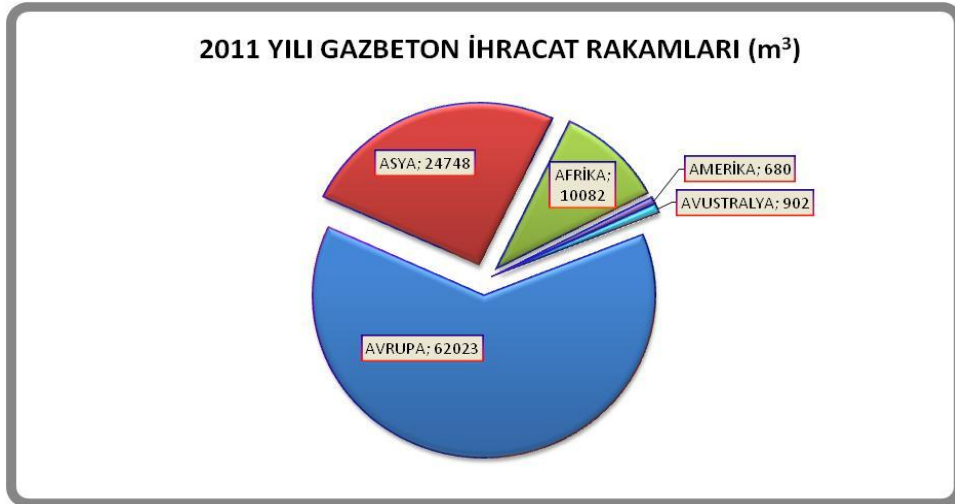
Şekil.4 2006-2011 Yılları Türkiye Gazbeton Tüketim Miktarları (Milyon m³)

Son yıllarda gazbeton malzemesine olan talep, beklentilerin üzerinde gerçekleşmiştir. Önümüzdeki 10 yıl içinde, kalitesiz, standart dışı ve çevreyi korumayan ürünlerin pazardan çekilmesiyle gazbeton malzemesine olan talebin daha da büyümesi beklenmektedir.

2.2.7. İhracat

Gazbeton, dünyada ve özellikle Avrupa'da üstünlüğünü kanıtlamış ve kabul görmüş bir malzemedir. Bu açıdan Gazbeton sektörü, teknolojik açıdan uluslararası düzeyde deneyim ve bilgi birikimine sahiptir. Ancak, bu alanda üretim yapan tesislerin diğer ülkelerdeki yerel varlığı nedeniyle, ihracat rakamları yurtiçi tüketime oranla düşük düzeydedir.

Günümüzde ağırlıklı olarak Avrupa ve Asya ülkelerine yapılan ihracatın, 2011 yılı değeri 100.000 m³ mertebesindedir.

Şekil.5 2011 yılı Türkiye gazbeton ihracat miktarları (m³)

2.2.8. İthalat

Gazbeton, Avrupa standartlarında neredeyse tümüyle yerli hammaddelerle üretilmektedir. Bu sebeple sanayide ithalat çok düşük düzeydedir.

2.2.9. Sektörde büyüme oranları

Gazbeton sektöründe ülkemizdeki kurulu üretim kapasitesi 3.8 milyon m³'e, tüketim ise 2.9 milyon m³'e ulaşmıştır. 2008-2009 yıllarında yaşanan küresel kriz nedeniyle, pazarda % 10'luk daralma yaşayan sektör, 2010 yılında % 21, 2011 yılında ise % 26 pazar payını arttırarak, son 2 yılda pazarda büyüme oranını toplamda % 53'e taşımış ve 2.9 milyon m³'e ulaşmıştır.

Üreticiler krizi fırsata dönüştürerek, kriz yıllarını üretim kapasitesi artırımı için kullanmış, yeni yatırımlara girişmiş ve kriz dönemi sonrasında, toplamda % 52'lik üretim kapasite artırımı ile girmişlerdir.

Şekil.6 2006-2011 yılları Türkiye Gazbeton Üretim Kapasitesi (Milyon m³)

2.2.10. GZFT (Swot) analizi

Sektörün Güçlü Yönleri

Gazbeton, ısı yalıtım gücü en yüksek olan duvar örgü malzemesidir.

Bina duvarlarında tam anlamıyla ısı yalıtımı sağlamanın pratik ve ekonomik çözümü, gazbeton kullanmaktır.

Gazbeton'un ısı yalıtımı konusundaki üstünlüğü, binalarda enerjinin verimli kullanılmasını, bina içinde ısıl konforun maksimum olmasını, ısıtma ve soğutma giderlerinin en aza indirilmesini sağlar.

Gazbeton duvarların yalıtım gücü ve ısıl performansı ile duvar yüzeyinin ısı dalgalanmaları daha dengeli olmaktadır. Bu şekilde hem duvarlardan ısıtım ile

yayılan enerji, ortam ısısı ile uyumlu olmakta, hem de mekân içinde her noktada ısı seviyesi benzer olduğu için yapı ısı konforu artmaktadır.

Gazbeton, “hafiflik” özelliği ile yapı üzerindeki deprem yüklerini azaltarak ilave emniyet sağlar. Ayrıca gazbeton kullanımının yapı statik tasarımında dikkate alınması ile yapıların taşıyıcı sistemlerinin yapım maliyetlerinde ekonomi sağlanır.

Hassas boyutlarda üretilen gazbeton, ölçülerde yanılmaz. Kolaylıkla işlenebilme özelliği sayesinde, istenilen boyutlarda üretilebilir veya boyutları değiştirilebilir. Uygulaması kolay olduğundan işçilikten ve zamandan tasarruf sağlar.

Gazbeton, A1 sınıfı yanmaz bir yapı malzemesidir, bu nedenle binalarda yangın emniyeti sağlar. Gazbeton ile örülen duvarların dışında meydana gelen bir yangın, duvarın diğer tarafını etkilemez. Bu özelliği nedeniyle, yangın güvenlik alanları ve yangın kaçış holleri tasarımında kullanılmaktadır.

Az enerji kullanımı ile üretilen gazbeton, radyoaktif ve sağlığa zararlı hiçbir madde içermez. Diğer yapı malzemelerinden farklı olarak üretiminde daha az hammadde kullanıldığı için duyarlı bir çevre dostudur.

Gazbeton bugün dünyada yaygın olarak kullanılmakta, yüksek performansı ile Amerika'dan Japonya'ya kadar birçok ülkede üretilip pazarlanmaktadır. Avrupa Birliği ülkelerinde, Japonya ve ABD'de yüksek ısı yalıtım özelliği ve yapının deprem güvenliğini artırması nedeniyle, pazarın önemli bir ihtiyacını karşılamaktadır.

Türkiye'de, son kullanıcının bilinçlenmesi ile gazbetona olan talep gün geçtikçe artmaktadır. Üstün özellikleri ile gazbeton yapı malzeme ve elemanları; tek ve çok katlı konutlarda, sosyal ve turistik tesislerde, ticaret ve sanayi yapılarında sağladığı ekonomi, kalite, konfor ve hız nedeniyle güvenle kullanılmaktadır.

Sektörün Zayıf Yönleri

- Kalifiye Eleman Bulma Güçlüğü
Eğitim, birçok sektörde olduğu gibi gazbeton sektöründe de büyük bir öneme sahiptir. Gazbeton sektöründe, kalifiye uygulayıcı usta bulma zorluğu göze çarpmaktadır. Gazbeton üreticileri mevcut kadrolarıyla, Mimar- Mühendis Odaları ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gibi kuruluşlarla işbirliğine giderek, uygulama ustalarını ve yapı profesyonellerini bilinçlendirmeye ve eğitmeye çalışmaktadır.

- İstihdam
Saha uygulamaları konusunda, eğitim almış elemanlara gereksinim vardır. Sektördeki işgücünün büyük kısmı, ihtiyaçları karşılayacak nitelikten yoksun olup, kayıt dışı istihdam oranı oldukça yüksektir.

Kayıt dışı istihdamın kontrol altına alınması için sigorta primlerinin düşürülmesi gibi çeşitli teşvikler sunulmalıdır. Yapı uygulamalarını düzenleyen mevzuatlarda,

eğitilmiş işgücü çalıştırılmasını teşvik eden hükümlere yer verilmeli; nitelikli işgücü için sertifikasyon programları uygulanmalıdır.

- Yüksek Dış Ticaret Maliyetleri

Gazbeton hafif bir malzeme olmasına karşın, hacimsel olarak büyük yer kaplamaktadır. Bu yüzden dış ticaret lojistik maliyet oranları yükselmektedir. Lojistik ve nakliye maliyetleri uzun mesafelerde rekabeti engelleyen unsurlardandır.

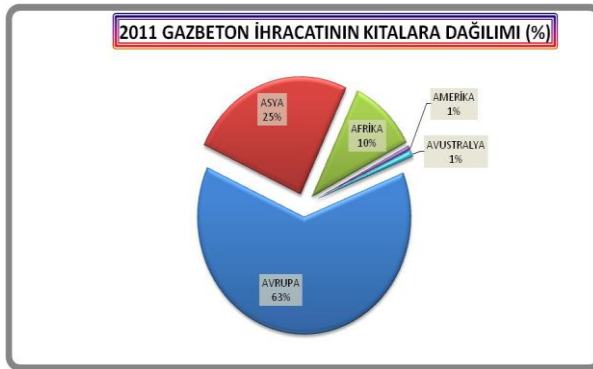
Sektörün Fırsatları

Türkiye’de yıllara göre gazbeton tüketimi incelendiğinde, tüketim rakamlarının artan bir eğilim izlediği görülmekte, ülkemizde yalıtım bilincinin gelişmesi ve bu konuya ilişkin kanunların işleyişinin daha yaygın biçimde kontrol edilmesi ile önümüzdeki yıllarda gazbeton tüketiminin daha da artacağı öngörülmektedir. Gazbeton malzemesinin diğer ikame ürünlere göre sağladığı ısı geçirimsizliği, hafiflik ve deprem güvenliği, yanmazlık gibi özellikler sebebiyle yıllar içerisinde tercih edilme oranı artacaktır.

Kalifiye eleman yetiştirilmesi ve duvar ustası meslek tanımının resmileştirilerek uygulamaya konulması, kayıtlı ve sürdürülebilir istihdam politikasının önemli bir parçası olacaktır.

AB müktesebatına uyum çerçevesinde, çevre mevzuatı ve yapı malzemeleri yönetmeliği ile çevreye duyarlı uygulamalar, kayıt dışı çalışan üreticilerin tasfiye olmasını sağlayacaktır.

Sektör, yıllık toplam satışının yaklaşık % 4’ü kadar ihracat yapmaktadır. Gazbeton tesislerinde üretilen ürünler, ağırlıklı olarak Avrupa ülkelerine ihraç edilmektedir. Tesislerde kullanılan teknoloji, batı ülkeleri ile aynı seviyededir. Ürünlerin bu ülkelere tercih edilmesinin sebebi, o ülkelere ait kalite standartlarını eksiksiz yerine getirmeleri ve o ülkede üretilen gazbeton ürünlerinin teknik özelliklerine sahip olmalarıdır.

Şekil.7 2011 yılı Kıtasal Bazda Gazbeton İhracat Dağılımı

Ülkemizde üretilen gazbeton malzemeler, Avrupa standartlarında, yerli hammaddeler ve uygun maliyetler ile üretildiğinden; sektörde kayda değer bir

ithalat yapılmamaktadır.

Sektörün Tehditleri

- Kalitesiz Yapı Malzemesi Kullanımı
Isıl nitelikleri daha düşük olan bazı duvar malzemeleri, pazarda uygun olmayan koşullarda yer alarak, nitelikli malzemelerin, uygun çözümlerin, enerji tasarrufunun önünü tıkamaktadır. Kayıt dışı ürünler de dikkate alındığında haksız rekabetle karşı karşıya kalınmaktadır.
- Yüksek Enerji Maliyetleri
Enerji maliyetlerinin yüksekliği, sanayide faaliyet gösteren üretici firmalar açısından bir dezavantaj oluşturmaktadır.

2.2.11. Standartlar ve kalite yönetim sistemi

Sektördeki AR-GE Faaliyetleri

Enerji kaynaklarının hızla tükendiği ve artan maliyetlerin tüketiciyi zor durumda bıraktığı günümüzde, alınması gereken tasarruf önlemlerinin başında ısı yalıtımı gelmektedir. Isı yalıtımı, son yıllardaki ulusal/uluslararası yasa ve yönetmeliklerin etkisiyle, artık gerekliliğin ötesine geçerek ciddi bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu yasal zorunlulukları karşılayabilmek amacıyla, yalıtım özelliğine sahip işlevsel yapı malzemelerine olan ihtiyaç her geçen gün artarak devam etmektedir.

Bu yoğun talep artışına paralel olarak; gazbeton sektörüne yeni açılımlar getiren AR-GE çalışmaları da, yoğunlaştırılarak sürdürülmektedir. Üreticiler, ürün performanslarının artırılması ve yeni ürünlerin geliştirilmesi gibi konularda AR-GE projeleri yürütmektedirler.

Sektördeki Rekabet Durumu

Gazbetonu öne çıkaran özellikleri sebebiyle pazarda üreticiler arasında yoğun bir rekabet yaşanmakta ve yeni yatırımlara hız verilmektedir. Bu rekabet koşullarında gazbeton üreticileri, mevcut ürünlerini geliştirme ve daha üstün özelliklere sahip gazbeton malzemeler üretme konularına yoğunlaşmaktadırlar.

AB Uyum Sürecine Yönelik Sektörde Yürütülen Faaliyetler

Gazbeton sektöründeki ürün kalitesi ve sistem kalitesi ile ilgili standartlar AB yasalarına uyum sürecinde yeni bir boyut kazanmıştır. AB ülkelerinde uygulanmakta olan, 89/106/EEC nolu Yapı Malzemeleri Direktifi'nin (CPD) "Yapı Malzemeleri Yönetmeliği" olarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından ve ilgili diğer standartların Türk Standardı olarak TSE tarafından yayınlanması ile sektördeki önemli bir boşluk tamamlanmıştır. Türkiye'de üretilen ürünlerin bu

yönetmeliğe uygun şekilde belgelendirilmesi ve CE işareti ile sunulabilmesi de, AB ülkelerine ihracat sırasında serbest dolaşım hakkı edinilmesini getirmiştir. Temmuz 2006'da yürürlüğe giren Gazbeton Kâgir Birimler için TS EN 771-4 standardı; ürünler için kritik olan parametreler, analizler, kullanım alanına yönelik detaylar, işaretlemeler konusunda sektörde önemli bir adım olmuştur. Uluslararası akreditasyona sahip belgelendirme firmaları tarafından yapılan incelemeler, denetimlerle bu standartlara uyum belgelendirilmekte, gün geçtikçe Türkiye'de de bu tür saygınlığı olan onaylanmış kuruluşların sayısının artması olumlu bir gelişme olarak sektörü etkilemektedir.

Gazbeton sektöründe, özellikle donatılı ürünler açısından önemli gelişmelerden biri de; Ön yapımlı Donatılı Gazbeton Yapı Elemanları ile ilgili EN 12602 standardının Avrupa'da yürürlüğe girmesidir. Ancak CE kapsamına girebilmesi için, Avrupa Resmi Gazetesinde uyumlaştırılmış standart olarak yayınlanması gerekmektedir. Ülkemizde ise bu Standard, 13.01.2011 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe konulmuş, yürürlükte olan TS 453 "Donatılı Gazbeton Yapı Elemanları" standardı ise iptal edilmiştir.

Enerji / Çevre Duyarlılığına Yönelik Sektörde Yürütülen Faaliyetler

Bina içi iklim koşulları ve maliyet optimizasyonunun yanı sıra, genel iklim koşulları ve yerel koşullar göz önünde bulundurularak, AB'de olduğu gibi ülkemizde de, enerji performansı artırılmış binaların üretilmesinin teşvik edilmesi gerekmektedir.

Avrupa Birliği'nde inşaat sektöründe yürütülen, kamu sağlığı, güvenliği ve çevre üzerinde etkilerine yönelik düzenlemelere hızla uyum sağlanmalıdır. Bu çerçevede ISO 14001 belgelendirme çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca üretim aşamasında oluşan atıkların üretimde tekrar kullanılması ile ilgili çalışmalar, son aşamasına gelmiştir.

Avrupa'da en çağdaş ve en çevre dostu yapı malzemesi seçilen gazbeton, Türkiye'de de çevreye saygı tavrını sergilemektedir.

Değişen dünyanın yeni ekolojik dengeleri göz önüne alındığında, yaşadığımız binaların da çevreye duyarlı teknoloji ile inşa edilmiş olması gerekliliği, son yıllarda sektörümüzü en çok ilgilendiren konulardan biri olmuştur.

Bu sebeple kurulan Çevre Dostu Binalar Konseyi (ÇEDBİK), üretim süreçlerinden, hizmet süreçlerine kadar, çevre dostu binaların inşasına önem veren firmaların katkılarıyla kurulmuştur.

Türkiye Gazbeton Üreticileri Birliği, ÇEDBİK'in de üyesidir.

Gazbeton Üreticileri, üniversitelerdeki araştırmaları da desteklemektedir. Duvar örgü malzemelerinin ısı yalıtımlarının ölçülmesi amacıyla yapılan araştırmalarda, gazbeton her zaman en iyi sonucu veren ürün olmuştur.

Geleceğin mimarisi konseptiyle tasarlanan ve inşasında kullanılan tüm projelerde olduğu gibi, “ekolojiye” önem veren projelerde de özellikle, kâgir malzeme olarak gazbeton seçilmiştir. Yurt içinde ve yurt dışında pek çok ekolojik yapıda gazbeton kullanılmaktadır.

2.3. TUĞLA VE KİREMİT SANAYİ

Tuğla ve kiremit sanayi, inşaat sektörünü destekleyen ana alt sektörlerin önde gelenlerindedir. Kilin şekillendirilmesi, kurutulması ve pişirilmesi ile elde edilen tuğla - kiremit çevreci, ekonomik, sağlığa aykırı madde içermeyen, tamamen doğal ve insan doğasına uyumlu, ısı depolama özelliği ile tercih sebebi olan, A1 sınıfı yanmazlık özelliğine sahip olan, ısı ve ses yalıtımına sahip, geçmişten günümüze inşaatlarda yaygın olarak kullanılan ve kullanılmaya devam edilecek olan, kendini kanıtlamış duvar yapı malzemesidir.

Tuğla ve kiremit kullanımı insanoğlunun oluşumu kadar eskiye dayanmaktadır. İlk tuğla veya kiremit üretim tesisi belki de insanlar tarafından yapılan ilk evdir diyebiliriz. Bu evler özellikle nehir kıyılarında ve deltalarda yer alan yerleşim bölgelerinde, kurutulmuş kil tabletlerle, yapılacak evlerin yanında oluşturulan basit bir üretim düzeneği ile gerçekleştirilmiştir. Bu konuda başlangıç tarihi vermek ne yazık ki mümkün değildir. Mezopotamya bölgesinde Dicle ve Fırat nehirleri kıyısında yapılan kazılarda bulunan pişmemiş kil tabletler tam 15 bin yıl önceyi göstermektedir. Pişmiş tuğlanın endüstriyel anlamda ilk üretimi ise MÖ 4. yy.a Babil Kulesi yapımına denk düşmektedir. Tarihçiler bu kulede 85 Milyon adet tuğla kullanıldığını hesap etmişlerdir. Bu gün bu rakamda tuğlayı ancak 5-6 gelişmiş teknoloji fabrikasının 1 yıllık çalışmaları ile üretebildiğini düşünürsek, burada yapılan üretimin gerçekten de teknolojik açıdan değer taşıdığını kabul etmek gerekir. Babil kulesi işte bu nedenle tuğla üretimi ve endüstrisi açısından önemli bir simgedir.

Kiremidi ilk üretenlerin Korintler olduğu kabul edilir. Korintler bugün de kullanılan içbükey kiremitleri, hazırlanan tuğla hamurunu tokmakla dövüp yaygın hale getirerek ve şimdikinden daha kalın ve büyük olarak MÖ 4. Y.Y.da üretmişlerdir. Anadolu’da ve Avrupa’da da bu tarihsel gelişime paralel olarak ilerleyen üretim şekilleri Romalıların ilk standartları getirmeleri ve bu işin ticaretini yapmaya başlamaları ile farklı bir boyut kazanmıştır. Daha ileri dönemlerde Anadolu’da Selçuklu ve Osmanlı mimarisinin vazgeçilmez bir parçası olan tuğla ve kiremit Osmanlıların standartları ile Anadolu’ya has bir mimari tarz oluşturmuştur. Kiremitlerin daha küçük, tuğla boyutlarının ise daha büyük tutulduğu Osmanlılar döneminde ilk standartlar uygulanmaya başlanmıştır. O

dönemde standart dışı üretim veya bunların inşaatlarda kullanımı yasaklanmış, bu konuda önemli cezalar öngörülmüştür. Hatta inşaatlarda bina katları ve modelleri konusunda bile standart uygulamalar bu dönemde getirilmiştir. Anadolu’da sektörel gelişme dikkate alındığında ise ne yazık ki atölye ve açık ocak imalathaneleri dışında fabrika ve endüstriyel üretim yapan tesis Osmanlıların son dönemine kadar gerçekleşmemiştir.

Cumhuriyetin ilanından sonra yabancı girişimciler sayesinde Marmara ve Ege bölgelerinde tuğla ve kiremit üretim tesisleri yapılmaya başlanmış, ilerleyen dönemde yerli girişimcilerin devreye girmesiyle sektörde gelişim süreci yakalanmış ve önce ithal makinelerle yapılan tesisler yerini yerli makinelere bırakmıştır. Ancak bu oluşum çok geç gerçekleşmiş olması, belki de sektörün Avrupa şartlarına göre daha az modernize olmasına yol açmıştır. Avrupa’da sektörel gelişme çok daha hızlı ilerlemiş, özellikle buharlı makinelerin bulunmasının ardından öncelikle hammadde hazırlama makinelerinde kullanılan hayvan gücü yerini buharlı motorlara bırakmıştır. 1700’lü yıllarda sektörde ilk devrim sayılan bu makineleşmenin ardından 1800’lü yıllarda helezonlu şekillendirme preslerinin gelişimi ile delikli ve daha hafif tuğla üretimi gündeme gelmiş, bu da daha az hammadde ve daha az enerji ile daha fazla üretim yapılmasını sağlamıştır. Daha sonraları Hoffman ve Tünel fırınların devreye girmesi ile de büyük bir atılım yaşanmış, üretimler artmış, tuğla ve kiremit çok daha kolay üretilen ve ucuz bir yapı malzemesi haline gelerek kullanımı giderek yaygınlaşmıştır.

Günümüzde tuğla-kiremit sektörü TUKDER (Tuğla ve Kiremit Sanayicileri Derneği) ile yoluna devam etmektedir. TUKDER sektörü temsil etmek ve sektörün ortak çıkarlarını ülkemiz faydasına gerçekleştirmek amacı ile 1997 yılında kurulmuş bir sivil toplum kuruluşudur. O günden bu yana faaliyetlerine devam eden TUKDER, son yıllarda bu faaliyetlerini daha da arttırmıştır. Üniversiteler, meslek odaları ve diğer platformlarda yaptığı bilgilendirme çalışmalarına hız veren TUKDER, duvar ve çatı ustalarına yönelik kurslar açmış, bu eğitimlere katılanlara Milli Eğitim Bakanlığı’ndan onaylı sertifikalar vermiştir. Kamu kurum ve kuruluşları ile ortak çalışmalara imza atmış, ilgili mevzuat ve standartlar konusunda görüşler vermiş, gerekli durumlarda müdahil olmuştur. Ayrıca “Duvarcı ve Çatı Uygulayıcısı Ulusal Meslek Standardı” hazırlık çalışmalarında da etkin bir rol üstlenmiştir. Yine TUKDER öncelikle sektöre yönelik hizmet vermek amacıyla, 2010 yılında üçüncü taraf, bağımsız bir laboratuvar kurmuştur. Derneğin İktisadi İşletmesi olarak faaliyetlerini sürdüren Yapı Endüstrisi Araştırma ve Geliştirme (YAPI AR-GE) laboratuvarında kapsamı dahilinde deneyler yapılmaktadır. YAPI AR-GE, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının 211 nolu belgesine sahiptir.

2.3.1. Dünya Tuğla ve Kiremit sanayine genel bakış

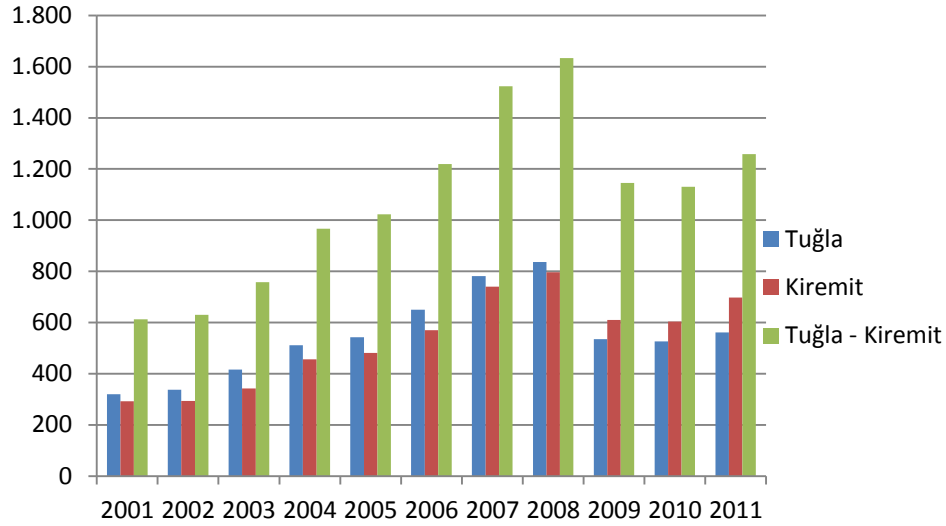
Tuğla-kiremit, üretiminde kullanılan kil hammaddesinin Türkiye’de olduğu gibi dünyada da yaygın olmasından dolayı, dünyada da yaygın olarak kullanılmaktadır. Tuğla-kiremidin doğallığı, sürdürülebilirliği ve ısı depolama özelliği gelişmiş ülkelerde tercih edilme oranını arttırmaktadır.

Tablo.7 Dünya tuğla ve kiremit ihracat miktarları (2001-2011)

Dünya Tuğla ve Kiremit İhracatı							
Yıllar	Tuğla			Kiremit			Tuğla - Kiremit
	Değer (Bin USD)	Miktar (Ton)	Değişim (%)	Değer (Bin USD)	Miktar (Ton)	Değişim (%)	Değer (Bin USD)
2001	320.339			291.925	1.931.000		612.264
2002	337.167		5,0	293.346	1.786.700	0,5	630.513
2003	415.543		18,9	342.420	2.821.220	14,3	757.963
2004	510.843		18,7	456.302	2.202.045	25,0	967.145
2005	542.135	6.148.980	5,8	481.356	2.481.926	5,2	1.023.491
2006	649.738	7.103.116	16,6	569.661	2.494.889	15,5	1.219.399
2007	782.018	7.612.046	16,9	740.695	2.673.890	23,1	1.522.713
2008	836.848	7.146.852	6,6	796.552	2.777.046	7,0	1.633.400
2009	534.701	5.053.022	-56,5	610.348	2.282.900	-30,5	1.145.049
2010	526.241	5.041.851	-1,6	604.205	2.462.680	-1,0	1.130.446
2011	560.631		6,1	697.569		13,4	1.258.200

Kaynak: International Trade Center Kiremit GTIP : 6905 Tuğla GTIP : 6904

Son on yıllık dünya tuğla ihracat miktarlarına bakıldığında 2003-2004 yıllarında en üst seviyeye ulaştığı, 2009 yılında meydana gelen sert düşüşün ardından yeniden 2011 yılında itibaren artış eğilimine girdiği gözlemlenmektedir. Son on yıllık dünya kiremit ihracatına bakıldığında da, 2004 yılında kiremit ihracatının zirveye ulaştığı, tuğlada olduğu gibi 2009 yılında sert düşüş yaşadığı ve 2011 yılından itibaren yeniden yükselişe geçtiği gözlenmektedir.

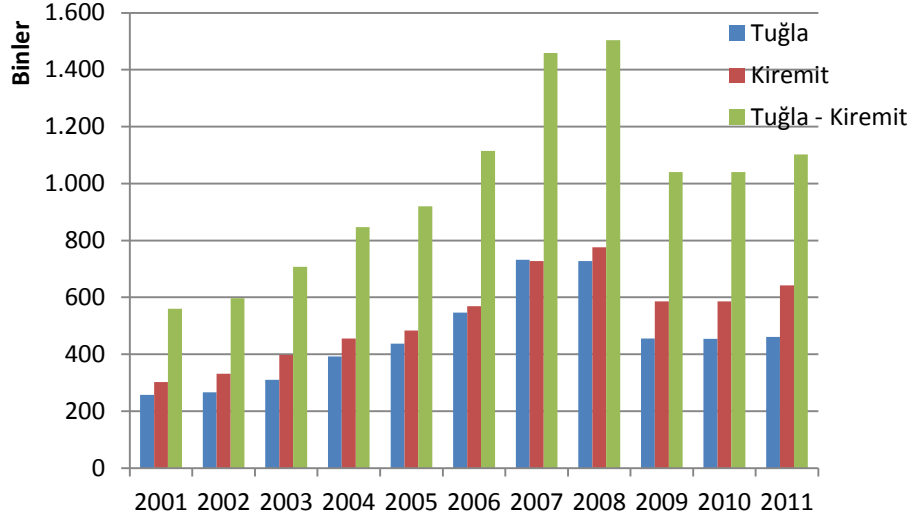
Şekil. 8 Dünya Tuğla ve Kiremit İhracat miktarları (2001-2011)

2011 yılında dünya tuğla ihracatı geçen yıla göre % 4,5 artarak 560.631 milyon dolar; kiremit ihracatı ise % 12,4 artarak 697.569 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Tablo.8 Dünya Tuğla ve Kiremit İthalat miktarları (2001-2011)

Dünya Tuğla ve Kiremit İthalatı							
Yıllar	Tuğla			Kiremit			Tuğla - Kiremit
	Değer (Bin USD)	Miktar (Ton)	Değişim (%)	Değer (Bin USD)	Miktar (Ton)	Değişim (%)	Değer (Bin USD)
2001	257.429			302.290			559.719
2002	266.074		3,2	331.426		8,8	597.500
2003	309.540		14,0	398.065		16,7	707.605
2004	392.085		21,1	454.916		12,5	847.001
2005	437.239	4.627.404	10,3	482.855	2.184.328	5,8	920.094
2006	546.310	5.712.094	20,0	568.426	2.399.703	15,1	1.114.736
2007	731.733	6.311.265	25,3	727.508	2.465.923	21,9	1.459.241
2008	727.649	5.592.354	-0,6	775.721	2.512.453	6,2	1.503.370
2009	454.952	4.053.555	-59,9	585.855	2.058.529	-32,4	1.040.807
2010	454.144	3.906.335	-0,2	585.980	2.226.998	0,0	1.040.124
2011	460.919		1,5	641.439		8,6	1.102.358

Kaynak: International Trade Center Kiremit GTIP : 6905 Tuğla GTIP : 6904

Şekil. 9 Dünya Tuğla ve Kiremit 2001-2011 İthalat grafiği (bin USD)

Son on yıllık dünya tuğla ithalat miktarlarına bakıldığında yıllara göre değişimin farklı yönlerde olduğu gözlemlenmektedir. Dünya tuğla ithalatında 2007 yılında % 25,3 gibi yüksek seviyede artış sağlanırken, 2009 yılında % -59,9 oranında yüksek bir düşüş olduğu gözlemlenmektedir.

Son on yıllık dünya Kiremit ithalat miktarları, 2007 yılında % 21,9 gibi yüksek bir artış oranına ulaşırken, 2009 yılında % 32,4 gibi bir düşüş yaşamıştır. 2011 yılı dünya ithalat değerlerine bakıldığında geçen yıla göre dünya tuğla ithalatında artış; kiremit ithalatında da önemli oranda artış görülmüştür.

2.3.2. Sektörün bölgesel olarak dağılımı

Tuğla-kiremit sektöründe firmalar, bütün yurda dağılmış olmakla beraber hammaddenin yoğun olduğu bölgelerde kümelenme eğilimi göstermektedir. Tuğla-kiremit sektöründe firmaların yoğunluğu açısından bir değerlendirme yapmak gerekirse, Karadeniz, Anadolu, Akdeniz, Ege ve Marmara bölgelerinde yoğun, İç, Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde ise daha az olduğu görülmektedir.

2.3.3. Firma sayısı

Tablo.9 Tuğla Kiremit Firmaları (Tukder'e üye Firmalar)

Sa yı	Bölge	Fabrika	Adres	Firma Tel	Firma E-Mail / WEB
1	AFYON	Egehan Tuğla San. Tic. A. Ş.	Konya Yolu 12.Km / AFYONKARAHİSAR	0272 214 92 30	sofor006@hotmail.com
2	AFYON	İpek Tuğla İplikçioğlu Toprak ve İnş. San. Tic. Ltd. Şti.	Konya Karayolu 16.Km AFYONKARAHİSAR	0272 214 94 75	ipek@ipektugla.com www.ipektugla.com

TÜRKİYE TOPRAK SANAYİ ÜRÜNLERİ SEKTÖR RAPORU-2011

3	AFYON	Kral Tuğla Mad.Nak. San. ve Tic. A. Ş.	Afyon Konya Karayolu Üzeri 12.Km AFYONKARAHİSAR	0272 214 92 20	admin@kraltugla.com www.kraltugla.com.tr
4	AFYON	Petek Tuğla Tur. İnş. Nak. San. Tic. Ltd. Şti.	Konya Karayolu 15.Km /AFYONKARAHİSAR	0272 214 94 16	info@cetingul.com.tr www.cetingul.com.tr
5	AFYON	Uysallar Toprak San. ve Tic. A. Ş.	Konya Yolu 16.Km /AFYONKARAHİSAR	0272 214 92 00	info@uysaltugla.com www.uysallartoprak.com.tr
6	AFYON	Boran Tuğla ve Toprak. San.Tic. Ltd. Şti.	Konya Karayolu 13.Km /AFYONKARAHİRAR	0272 214 93 00	boran@borantoprak.com www.borantoprak.com
7	AFYON	Üçyıldız Toprak San. Tic. Ltd. Şti.	Konya Devlet Karayolu 16.Km / AFYONKARAHİSAR	0272 214 92 50	
8	AFYON	Özçağ Tuğla San. ve Tic. A.Ş.	Konya Yolu Üzeri 16.Km / AFYONKARAHİSAR	0272 214 94 95	info@ozcagtugla.com www.ozcagtugla.com
9	AFYON	Methan Tuğla İnş. Mah.Tic. A.Ş.	Konya Yolu 16. Km /AFYONKARAHİSAR	0272 214 94 10	info@methantugla.com info@methantugla.com
10	AFYON	Özkale Tuğla Nak. San. Tic. Ltd. Şti.	Afyon Konya Karayolu 16.Km /AFYONKARAHİSAR	0272 214 91 21	erhan0377@hotmail.com
11	AFYON	Örnek Toprak San. Tic. A. Ş.	Konya Yolu18.Km /AFYONKARAHİSAR	0272 214 94 23	
12	AFYON	Bağdatlılar Mad. İnş. Ltd. Şti. (Ünal Tuğla)	Konya Yolu15.Km /AFYONKARAHİSAR	0272 214 94 47	unalugla03@hotmail.com
13	ANKARA	Esenboğa Toprak San. Tic. Paz. Mad. Ltd.Şti.	Çankırı Bulvarı No:1 Akyurt / ANKARA	0312.399 92 06	
14	ANKARA	Cemil Özgür Özgür Tic. San. Müessesesi.	Ahlatlıbel Mah.İncek Yolu Serpmeler No:1 /ANKARA	0312 489 80 30	ozgurcic@superonline.com www.cemilozgur.com.tr
15	ANKARA	Ceylan Toprak San. Tic. Ltd. Şti.	Sancak Mah. Konrad Adenaur Cad. 532.Sok. No:6 Çankaya/ANKARA	0312 495 20 02	ceylan@ceylantugla.com.tr www.ceylantugla.com.tr
16	ANTALYA/ ELMALI	İbrahim Bayar ve Otakları Bayar Tuğla Fab. Taş. Kol. Şti.	Antalya Karayolu 5.Km Elmalı / ANTALYA	0242 618 40 66	bayar_tugla@hotmail.com
17	AYDIN	Lidya Toprak San. ve Tic. Ltd. Şti.	Astim Organize Sanayi Bölgesi Havaalanı Yolu Üzeri PK.159 /AYDIN	0256 231 04 45	info@lidyatoprak.com.tr www.lidyatoprak.com.tr
18	AYDIN/ ORTAKLAR	Doğuş BlokToparak San. ve Tic. A. Ş.	Neşetiye Köyü TK.12 Ortaklar/ AYDIN	0256 567 14 44	info@dogusblok.com www.dogusblok.com.tr
19	AYDIN/ UMURLU	Kale Toprak San. Tic. A. Ş.	Kocagür Köyü Umurlu /AYDIN	0256 281 13 04	info@kaletopsan.com.tr www.kaletopsan.com.tr
20	BURDUR	Tekinler BAFT Tuğla ve Kil San. ve Ltd. Şti.	Boğaziçi Köyü Önü Kumocakları Mevkii / BURDUR	0248 275 46 31	tektugsan@mynet.com

TÜRKİYE TOPRAK SANAYİ ÜRÜNLERİ SEKTÖR RAPORU-2011

21	BURDUR	Tekay Toprak San.ve Tic. Ltd. Şti.	Kibrit Köyü Ağlasun/ BURDUR	0248 731 25 83	info@tekaytucla.com www.tekaytucla.com
22	BURDUR/ BUCAK	Özkarapınar Tuğla San. Tic. Ltd. Şti.	Karapınar Köyü Bucak / BURDUR	0248 332 12 24	ozkarapinar@windows.live www.ozkarapinartucla.com
23	BURDUR/ BUCAK	Isparta Toprak San. Tic. A. Ş.	Çeltikçi Antalya Karayolu 3.Km.Ağlasun Yolkavşağı Çeltikçi/ BURDUR	0248 711 25 00	ispartatoprak@hotmail.com www.tekininsaatburdur.com
24	BURDUR/ BUCAK	Yeni Akdeniz Tuğla San. Adi. Kom. Şti.	Gündoğdu Beldesi Bucak / BURDUR	0248 332 13 34	akdeniztucla@hotmail.com www.yeniakdeniztucla.com
25	ÇORUM	ECK Ece Kiremit ve Yapı Kimyasalları San. Tic. A. Ş.	Ankara Yolu 7.Km./ ÇORUM	0364 235 01 01	ecekiremit@ecekiremit.com www.ecekiremit.com
26	ÇORUM	Yüksel Toprak San. ve Tic. A. Ş.	Çevre Yolu Üzeri No:192 / ÇORUM	0364 225 01 38	info@yuksekkiremit.com www.yuksekkiremit.com
27	ÇORUM	Ejder Blok Tuğla Un İrmik Gıda San. Tic. A. Ş.	İnönü Cad.No:87 / ÇORUM	0364 235 05 05	ejder@ejderun.com.tr www.ejderun.com.tr
28	ÇORUM	Kömürcü Toprak San. Tic. A. Ş.	Çevre Yolu Bulvarı No:265 / ÇORUM	0364 226 68 46	info@komurcu.com.tr www.komurcu.com.tr
29	ÇORUM	Yıldız Kiremit Tuğla San. ve Tic. Ltd. Şti.	İnönü Cad.No:49/2 / ÇORUM	0364 213 43 01	yildizkiremit@com.tr www.yildizkiremit.com.tr
30	ÇORUM	Çorum Birlik Kiremit Toprak San. Ltd. Şti.	Ankara Çevre Yolu 3.Km / ÇORUM	0364 224 37 42	iletisim@corumbirlikkiremit.com www.corumbirlikkiremit.com
31	ÇORUM / OSMANCIK	Zümrüt Toprak San. Tic. A. Ş.	Çorum Yolu Üzeri 4.Km Osmancık / ÇORUM	0364 611 40 12	zumrut@zumrutkiremit.com www.zumrutkiremit.com.tr
32	ÇORUM / OSMANCIK	Sema Tuğla Toprak San. ve Tic. A. Ş.	Çorum Yolu Üzeri 3.Km Osmancık / ÇORUM	0364 611 43 29	sematopsan@hotmail.com www.sematucla.com
33	ÇORUM / OSMANCIK	Ülker Tic. Ltd. Şti	Çorum Yolu Üzeri 1.Km. Osmancık / ÇORUM	0364 611 40 18	ulkerkiremitmurat@hotmail.com www.ulkerkiremit.com
34	ÇORUM/ OSMANCIK	Gözde Toprak San. A. Ş.	Çorum Yolu Üzeri 5.Km Osmancık / ÇORUM	0364 611 48 22	gozdetucla@hotmail.com
35	ÇORUM/ OSMANCIK	Asya Toprak San. ve Tic. A. Ş.	Çevre Yolu Üzeri 3.Km Osmancık / ÇORUM	0364 611 43 26	info@asyakiremit.com www.asyakiremit.com
36	ÇORUM/ OSMANCIK	Filiz Toprak San. A. Ş.	Çorum Yolu Üzeri 3.Km Osmancık / ÇORUM	0364 611 47 43	info@filiztucla.com www.filiztucla.com
37	ESKİŞEHİR	Başak Kiremit ve Tuğla San. Tic. A. Ş.	Bursa Yolu 3.Km MRK PK.33 / ESKİŞEHİR	0222 315 07 00	basak@basakkiremit.com.tr www.basakkiremit.com.tr
38	ESKİŞEHİR	Kılıçoğlu Toprak San. Tic. A. Ş.	Organize Sanayi Bölgesi 11.Cad. PK.26110 /ESKİŞEHİR	0222 236 11 41	kilicoglu@kilicoglu.com.tr www.kilicoglu.com.tr

TÜRKİYE TOPRAK SANAYİ ÜRÜNLERİ SEKTÖR RAPORU-2011

39	ESKİŞEHİR	Özaltın Toprak San. Tic. A. Ş.	Aşağı Söğütönü Mevkii / ESKİŞEHİR	0222 313 04 04	info@ozaltin.com www.ozaltin.com
40	HATAY/ İSKENDERUN	Artuğ Pazarlama Ltd. Şti.	Kışla Köyü Karşısı İskenderun / HATAY	0326 646 12 49	info@artuqtugla.com www.artuqtugla.com
41	HATAY/ ANTAKYA	Şark Tuğla Toprak San. Ve Tic. Ltd. Şti	İskenderun Yolu Üzeri 14. Km. Antakya/HATAY	0326 245 52 19	sarktuqla@mynet.com www.sarktuqla.com
42	İSTANBUL	Kil-San Kil San. Ve Tic. A. Ş.	Işıklar Köyü 34075 Kemerburgaz / İSTANBUL	0212 206 52 00	kilsan@kilsan.com www.kilsan.com
43	İSTANBUL/ EYÜP	A.T.S. Ateş tuğla San. Ve Tic. A.Ş.	Kışla cad. Topçular İş Mer. No:88/158 Topçular EYÜP İSTANBUL	0212.657 45 32	ekos@ekos.com.tr www.ekos.com.tr
44	İZMİR/ MENEMEN	Altın Kiremit San. ve Tic. A. Ş.	Dokuz Eylül Mah. 9.Cad No:14 Ulukent Menemen / İZMİR	0232 833 21 48	altin@altinkiremit.com.tr www.altinkiremit.com.tr
45	KOCAELİ/ İZMİT	İkizler Toprak San. ve Tic. Ltd. Şti.	Uzunbey Mah.Cumhuriyet Cad. No:74 Uzunçiftlik İzmit/ KOCAELİ	0262 371 21 60	cavit@ikizlertugla.com www.ikizlertugla.com
46	KOCAELİ/ İZMİT	Aktuğla San. ve Tic. Ltd. Şti	İbrikdere Köyü Mevki Uzuntarla İzmit/ KOCAELİ	0262 375 23 70	info@aktugla.com www.aktugla.com
47	KOCAELİ/ İZMİT	Gürbüz Blok Tuğla San. Tic. Ltd. Şti.	Sevindik Köyü Mevki Körfez İzmit/ KOCAELİ	0262 533 70 49	gurbuztuqla@superonline.com
48	KASTAMONU/ TOSYA	Nalbantoğlu Tuğla ve Kiremit San. Tic. A. Ş.	İstanbul Yolu 9.Km.Suluca Köyü Akçakavak Mah. No:42 P.K.9/37300 Tosya /KASTAMONU	0366 314 87 22	nalbantoglutugla@mynet.com www.nalbantoglutugla.com.tr
49	KASTAMONU/ TOSYA	Doğan Tuğla Kiremit San. Tic. A. Ş.	Samsun Yolu 7 K.M. 37300 Tosya /Kastamonu	0366 314 15 68	dogan_tugla@mynet.com.tr www.dogantugla.com.tr
50	KASTAMONU/ TOSYA	Devrez Tuğla Kiremit San. ve Tic. A. Ş.	Samsun Karayolu 5.Km P.K 37300 Tosya / KASTAMONU	0366 313 10 81	devreztugla@hotmail.com www.devreztugla.com.tr
51	KASTAMONU/ TOSYA	Özen Tuğla Kiremit San.T ic. A. Ş.	İstanbul Yolu 9.Km Tosya/ KASTAMONU	0366 314 87 02	akkaya.mustafa@mynet.com
52	KASTAMONU/ TOSYA	Üçpınar Tuğla ve Kiremit San. Tic. A. Ş.	Yeni Samsun Yolu 3.Km Tosya / KASTAMONU	0366 313 15 40	degirmenci37@hotmail.com www.ucpinartugla.com.tr
53	KASTAMONU/ TOSYA	Hisar Tuğla Kiremit San. Ve Tic. A.Ş.	Tosya Samsun Yolu 3. Km. Tosya / KASTAMONU	0366 313 20 64	info@hisartugla.com.tr www.hisartugla.com.tr
54	KASTAMONU/ TOSYA	Şimşirgil İnş.Tuğla İma. Ve Paz.	İstanbul yolu 12. Km. Tosya / KASTAMONU	0366 334 93 63	simsirgiltugla@hotmail.com
55	KONYA / HÜYÜK	Baykara Tuğla Mad.Müh.İnş. San.Tic. Ltd. Şti.	Göçeri köyü Belikçalı mev. Hüyük KONYA	0332 547 47 00	bilgi@baykaratugla.com.tr www.baykaratugla.com.tr
56	KONYA/ HÜYÜK	Beyşehir Tuğla Kiremit San. Tic. A. Ş.	Kireli Kasabası Hüyük Beyşehir / KONYA	0332 547 40 12	betusantugla@hotmail.com

TÜRKİYE TOPRAK SANAYİ ÜRÜNLERİ SEKTÖR RAPORU-2011

57	KONYA/ I LGİN	Baysan Baykara Tuğla San. ve Tic. A. Ş.	Akşehir Yolu 3.Km I lgın / KONYA	0332 884 51 31	bilgi@baykaratuğla.com.tr www.baykaratuğla.com
58	KÜTAHYA	Akdemir Toprak San. A. Ş.	Tavşanlı Yolu 2.Km. / KÜTAHYA	0274 231 13 13	satis@akdemirtoprak.com.tr www.akdemirtoprak.com.tr
59	KÜTAHYA	Hatipoğlu Güneş Kiremit ve Tuğla San. A. Ş.	Eskişehir Yolu 5.Km / KÜTAHYA	0274 225 04 25	info@hatipoglugunes.com www.hatipoglugunes.com
60	KÜTAHYA	Güral İnt. Ve Bil. Hiz. Toprak San. A. Ş.	Eskişehir Yolu 4.Km. / KÜTAHYA	0274 225 03 10	gurallar@gurallarkiremit.com www.guralkiremit.com.tr
61	MANİSA/ SALİHLİ	Vatan Blok Tuğla ve Kiremit Fab. İnş. San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Ankara Asfaltı Üzeri 3.Km PK. 42 Salihli/MANİSA	0236 716 00 60 -61	mehmetkocabiyik@hotmail.com www.vatanblok.com
62	MANİSA/ SALİHLİ	Çelen Blok Tuğla Kiremit San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Ankara İzmir Asfaltı 12.Km. Salihli/MANİSA	0236 734 22 50	muratturku45@hotmail.com
63	MANİSA/ SALİHLİ	Kale Blok Toprak San. Ve Tic. A.Ş	Salihli İzmir Asfaltı 6.Km Salihli/MANİSA	0236 714 44 41	info@kaleblok.com www.kaleblok.com
64	MANİSA/ SALİHLİ	Ülkü Toprak San. ve Tic. A. Ş.	Ankara Yolu Üzeri 7.Km Salihli / MANİSA	0236 716 12 12	nevzat@ulku.com.tr www.ulku.com.tr
65	MANİSA/ SALİHLİ	Çevik Blok Tuğla Kiremit San. ve Tic. A. Ş.	Ankara Yolu Üzeri 10.Km Salihli / MANİSA	0236 734 20 04	fatihsalihli@hotmail.com www.cevikkiremit.com
66	MANİSA/ SALİHLİ	Uğur Kiremit San. ve Tic. A. Ş.	Salihli Karataş Yolu Üzeri 3.Km Salihli / MANİSA	0236 713 36 74	ugur.san@isnet.net.tr www.ugurkiremit.com.tr
67	MANİSA/ SALİHLİ	Akçakaya Blok Tuğla ve Kiremit San. Tic. Ltd. Şti.	İzmir Yolu Üzeri 7.Km Salihli / MANİSA	0236 724 26 98	akcakayakiremit@hotmail.com www.akcakayakiremit.com
68	MANİSA/ SALİHLİ	Servet Blok Tuğla ve Kiremit Fab. San. Ve Tic. A. Ş.	Ankara Asfaltı Üzeri 7.Km Salihli / MANİSA	0236 715 25 45	info@servetblok.com www.servetblok.com
69	MANİSA/ SALİHLİ	Kismet Kiremit Fab. Adi. Kom. Şti.	Ankara Yolu Üzeri 15.Km.Salihli / MANİSA	0236 714 24 38	kismet@kismetkiremit.com.tr www.kismetkiremit.com
70	MANİSA/ SALİHLİ	Özkahraman Yapı Elamanları San. ve Tic. A. Ş.	İzmir Yolu Üzeri 7.Km Salihli / MANİSA	0236 724 22 49	info@ozkahraman.com.tr www.ozkahraman.com.tr
71	MANİSA/ SALİHLİ	Sart Blok Tuğla ve Kiremit San. ve Tic. A. Ş.	İzmir Yolu Üzeri 7.Km Salihli / MANİSA	0236 714 10 61	sartblok@hotmail.com
72	MANİSA/ TURGUTLU	Oğuz Toprak San. Tic. A. Ş.	İzmir Asfaltı Üzeri Dereköy Deresi Mevki Turgutlu / MANİSA	0236 313 84 76	oquztugla@ttmail.com www.oquztoprak.com
73	MANİSA/ TURGUTLU	Ozan Toprak San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Subaşı Mah. İzmir Yolu No:80 Turgutlu/MANİSA	0236 312 28 10-11	ozanblok@hotmail.com www.ozan.com.tr
74	MANİSA/ TURGUTLU	Kudret Tuğla San. ve Tic. A. Ş.	Ankara İzmir Asfaltı Üzeri P.K 45400 Turgutlu / MANİSA	0236 312 20 83	info@kudret.com www.kudret.com

TÜRKİYE TOPRAK SANAYİ ÜRÜNLERİ SEKTÖR RAPORU-2011

75	MANİSA/ TURGUTLU	Kartal Blok Mad. Pet. Ür. Tarım Ür. İth. İhr. San. Tic. A. Ş.	Ankara Asfaltı Üzeri Kaynar Mevki P.K.73.54410 Turgutlu / MANİSA	0236 313 48 22	info@kartaltugla.com www.kartaltugla.com
76	MANİSA/ TURGUTLU	Yeni Aykutlar Toprak San. ve Tic. Ltd. Şti.	İzmir Asfaltı Üzeri Turgutlu / MANİSA	0236 313 55 81	bilgi@yeniaykutlar.com www.yeniaykutlar.com
77	MANİSA/ TURGUTLU	Yüksel Toprak San. ve Tic. A. Ş.	İzmir Ankara Asfaltı Üzeri Kaynar Mevki P.K.25 Turgutlu / MANİSA	0236 313 14 74	yuksel@yuksekkiremit.com www.yukseltuglakiremit.com
78	MANİSA/ TURGUTLU	Dağ Blok Toprak Yapı Ele. Ve Gıda San Sağ. Hava Depo İşl. Ve Taş. Tic. A. Ş.	Ankara İzmir Asfaltı Dereköy Deresi Mevki P.K.14 Turgutlu / MANİSA	0236 313 88 68	dagblok@hotmail.com www.dagblok.com
79	MANİSA/ TURGUTLU	Sümer Kiremit San. ve Tic. A. Ş.	Atatürk Mah. Eski Manisa Yolu No:270/2 Turgutlu / MANİSA	0236 313 18 79	info@sumerblok.com.tr www.sumerblok.com.tr
80	MANİSA/ TURGUTLU	Askerali Toprak San. Mad. Enerji Pet. Ür. Prefabrik Gıd. İth. İhr. San. Tic. A. Ş.	Kaynar Mevkii Turgutlu / MANİSA	0236 313 13 53	info@askeralitugla.com www.askeralitugla.com
81	MANİSA/ TURGUTLU	Vardarlı Toprak San. ve Tic. A. Ş.	Ankara İzmir Yolu Üzeri Turgutlu / MANİSA	0236 313 17 22	info@vardarliblok.com www.vardarlitugla.com
82	MANİSA/ TURGUTLU	Dev Blok Turgutlu Toprak San. ve Tic. A. Ş.	İzmir Ankara Asfaltı Üzeri 45401 Turgutlu / MANİSA	0236 313 21 35	devblok@devblok.com www.devblok.com
83	MERSİN	Lider Kiremit ve Tuğla Fab. Ltd. Şti.	Çiçekli Yolu Üzeri DSİ Arkası Yenice Tarsus / MERSİN	0324 651 32 13	
84	MERSİN	Yuvam Blok Tuğla San. ve Tic. A. Ş.	Tarsus - Adana Asfaltı Üzeri 6.Km P.K.68 Tarsus / MERSİN	0324 651 21 68	yuvam@yuvamtugla.com www.yuvamtugla.com.tr
85	MERSİN/ YENİCE	Sirkeçiler Toprak Nak. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.	Atalar Mah. Atatürk Cad.No:17 Yenice Tarsus/ MERSİN	0324 651 30 19	info@sirkeciler.com.tr www.sirkeciler.com.tr
86	MERSİN/ YENİCE	Özeray Tuğla Fab. Ltd. Şti.	Çiçekli Yolu Üzeri 1.Km Yenice Tarsus/ MERSİN	0324 651 32 36	
87	NEVŞEHİR/ AVANOS	Avanos Tuğla Pazarlama Ltd. Şti.	Sanayi Sitesi Avanos / NEVŞEHİR	0384 511 45 66	info@avanostugla.com www.avanostugla.com
88	SİNOP/ BOYABAT	Yaylaoğlu Toprak San. İml. İnş. Nak. Paz. Tur. Müt. Mad.İhr. Tic. Ltd. Şti	Karacaören Köyü Mevkii Boyabat / SİNOP	0368 315 41 85	yaylaoglu@hotmail.com www.yaylaoglu.com.tr
89	SİNOP/ BOYABAT	Atıla Çağlar Toprak Sanayii	Karaçalı Mevki No:39/B Boyabat / SİNOP	0368 315 15 79	caglar057@hotmail.com
90	SİNOP/ BOYABAT	Hisar Toprak San. ve Tic. Ltd. Şti.	Kastamonu Yolu 18. Km. Boyabat / SİNOP	0368 385 52 81	rizamor@ttnet.tr

TÜRKİYE TOPRAK SANAYİ ÜRÜNLERİ SEKTÖR RAPORU-2011

91	SİNOP/ BOYABAT	Başboy Başak Boyabat Toprak San. Tic. Ltd. Şti.	Karacaören Köyü Mevkii Boyabat / SİNOP	0368 315 16 53	basaktugla@yahoo.com www.basaktugla.com
92	SİNOP/ BOYABAT	Sütçüoğlu Güneş Blok Tuğla Fab. Ömer Sütçüoğlu ve Ortakları	Kemaldede Mah. Yusuf Kemal Bey Cad. No:16 Boyabat / SİNOP	0368 315 16 90	hakan.cetinkaya@hotmail.com www.sutcuoglutugla.com
93	SİNOP/ BOYABAT	Atlas Toprak San. İnş. Taah. Paz. Tic. Ltd. Şti.	Osman Köyü Mevkii Boyabat/ SİNOP	0368 315 75 75	atlastugla@gmail.com www.atlastugla.com
94	SİNOP/ BOYABAT	Gökgözler Teknik Toprak San. Tic. Ltd. Şti.	Salar Köyü Aktaş Mevkii Boyabat / SİNOP	0368 385 50 03	gokgoz_teknik@hotmail.com www.gokgoztertugla.com
95	SİNOP/ BOYABAT	Tandoğan Toprak San. ve Tic. İth. İhr. İnş. Ltd. Şti.	Salar Köyü Mevkii Boyabat /SİNOP	0368 385 52 90	bilgi@tandogantugla.com.tr www.tandogantugla.com.tr
96	SİNOP/ BOYABAT	Kamer Toprak San. Tic. Ltd. Şti.	Salar köyü Aktaş mevki Boyabat /SİNOP	0368 385 51 52	kamertugla57@hotmail.com www.kamertoprak.com
97	SİNOP/ BOYABAT	Güven Toprak San. Tic. Ltd. Şti.	Osman Köyü Mevkii Boyabat /SİNOP	0368 315 16 58	guventugla@hotmail.com www.guventugla.com.tr
98	SİNOP/ BOYABAT	Yapı Toprak San. H. Barbarosoğlu ve Ortakları	Karacaören Köyü Mevkii Boyabat / SİNOP	0368 315 79 46	dosluk577@hotmail.com
99	TEKİRDAĞ	Beşer Toprak San. ve Tic. A. Ş.	Atatürk Bulvarı No:36/A /TEKİRDAĞ	0282 261 32 56	info@besertoprak.com.tr www.besertoprak.com.tr
100	TEKİRDAĞ	Derya Toprak San. A. Ş.	Naip Köy Yolu Üzeri Barbaros / TEKİRDAĞ	0282 283 40 76	deryatugla@hotmail.com
101	TEKİRDAĞ/ BARBAROS	Deniz Toprak San. Ve Tic. A.Ş	Naip Köy Yolu Üzeri Barbaros / TEKİRDAĞ	0282 283 56 76	deniztoprak@hotmail.com www.deniztoprak.com.tr
102	TOKAT / ERBA	Doğan Tuğla Kiremit San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Kuruçay Mevki P.K.4 60500 Erbaa/TOKAT	0356 715 45 84	cazipdogan@mynet.com www.dogantugla.com
103	TOKAT / ERBA	Doğu Tuğla ve Kiremit San. Ve Tic. Ltd. Şti.	100. Yıl Bulvarı 4.KM.(Erbaa-Niksar Karayolu Üzeri) ERBAA/TOKAT	0356 715 41 27	dogutugla@hotmail.com www.dogutugla.com
104	TOKAT/ TURHAL	Çenesizler Toprak San. Tic. A. Ş.	Yavşanlı Mevki P.K. 34 60300 Turhal / TOKAT	0356 275 11 78	cenesizler@cenesizler.com www.cenesizler.com
105	YOZGAT	Coşkun Toprak San. ve Tic. Ltd. Şti.	Yozgat Sorgun Karayolu 10.Km. /YOZGAT	0354 237 10 76	tugla@coskunlar.com www.coskunlar.com
106	YOZGAT	Yozgat Tuğla Paz. Nak. İnş. Pet. Ürün. San. Ve Tic. Ltd. Şti.	Sivas Karayolu 4. Km. Şeker Fab. Yanı Sorgun / YOZGAT	0354 441 10 80	www.ytv.com.tr
107	ZONGULDAK ÇAYCUMA	Yurtbay Tuğla ve Toprak San. Tic. A. Ş.	Ankara Cad. No:171 Çaycuma / ZONGULDAK	0372 615 08 36	hkabukcu@yutbay.com.tr

TOBB ÜYESİ					
108	TOKAT ERBA	Harun Yüksel Top. San. Tic. A.Ş.	Samsun yolu üzeri Tepecik mevki Erbaa	0356 715 11 24	syuksel@harunyuksel.com .tr
109	NEVŞEHİR AVANOS	Oba Tuğla Kiremit Tic. San. Lmt. Şti.	Sulu Sanayi Bölgesi Mah. Avanos	0384 511 45 35	obatugla@mynet.com

2.3.4. Tesis Sayısı

Tuğla ve Kiremit sektöründe, son dönemlerde yaşanan küresel ekonomik kriz, Pazar payının düşmesi, artan üretim maliyetleri (enerji maliyetlerindeki artış) ve sektörün yaşadığı olumsuzluklardan dolayı tesis sayısında önemli bir azalma yaşanmış ve şuan itibari ile 112 adet TUKDER üyesi olmak üzere sektörde toplam 350 civarında firma bulunmaktadır.

2.3.5. İstihdam

Türkiye’de Tuğla-Kiremit sektöründe yan unsurlarıyla birlikte 120.000 kişi istihdam edilmektedir.

2.3.6. Üretim

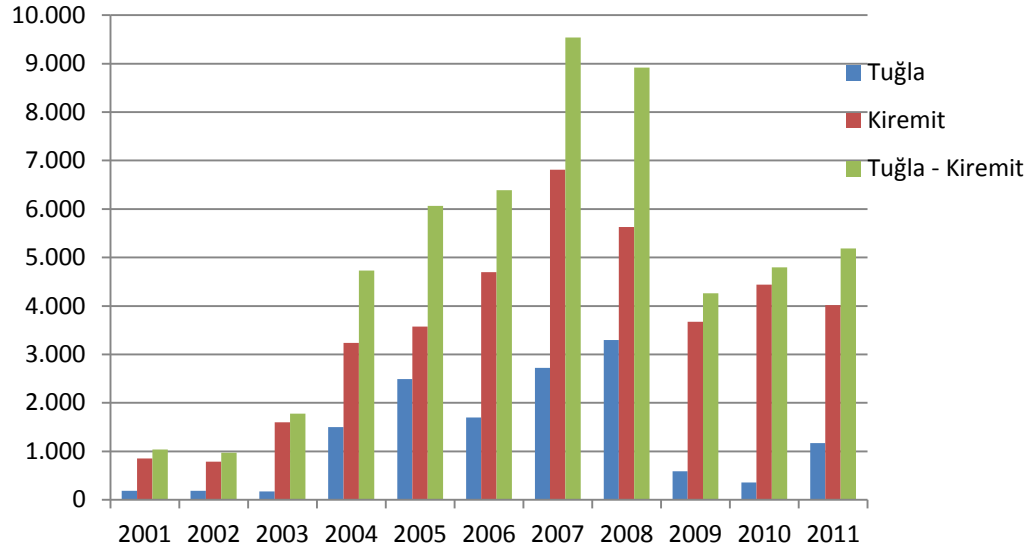
İnşaat sektörünün performansı ile doğrudan bağlantılı olan tuğla kiremit üretimi ekonomik değişimlerden de hemen etkilenmektedir. Ekonomik krizlerde üretim ya önemli ölçüde azaltılmakta ya da tamamen durdurulmaktadır. Türkiye’de 2010 yılı toplam tuğla üretimi bir önceki yıla göre % 5 artış göstererek 5.000 milyon adet olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında kiremit üretimi ise bir önceki sene ile paralel olarak 450 milyon adet civarındadır.

2.3.7. İhracat

Tablo 10. Türkiye’nin Tuğla ve Kiremit İhracat miktarları (2001-2011)

Türkiye Tuğla ve Kiremit İhracatı							
Yıllar	Tuğla			Kiremit			Tuğla - Kiremit
	Değer (USD)	Miktar (kg)	Değişim (%)	Değer (USD)	Miktar (kg)	Değişim (%)	Değer (USD)
2001	187.225	6.247.769		850.183	20.669.669		1.037.408
2002	185.171	3.988.547	-1,1	788.690	10.500.953	-7,8	973.861
2003	174.830	4.688.023	-5,9	1.601.057	15.050.637	50,7	1.775.887
2004	1.496.788	29.033.454	88,3	3.236.274	25.675.162	50,5	4.733.062
2005	2.487.480	44.990.489	39,8	3.576.411	22.041.400	9,5	6.063.891
2006	1.697.278	23.203.991	-46,6	4.693.787	25.289.799	23,8	6.391.065
2007	2.724.765	28.616.379	37,7	6.813.357	35.053.908	31,1	9.538.122
2008	3.294.526	27.476.743	17,3	5.626.380	25.571.271	-21,1	8.920.906
2009	590.079	4.960.945	-458,3	3.671.167	18.006.494	-53,3	4.261.246
2010	359.054	5.670.593	-64,3	4.440.131	19.139.010	17,3	4.799.185
2011	1.170.068	12.714.768	69,3	4.015.509	16.522.784	-10,6	5.185.577

Kaynak: TÜİK – Türkiye İstatistik Kurumu.

Şekil.10 Türkiye'nin Tuğla ve Kiremit 2001-2011 İhracat grafiği. (USD)

Türkiye'nin son on yıllık tuğla ihracatından elde edilen gelirleri incelendiğinde; 2008 yılında Türkiye ihracatında çok yüksek bir düşüşün yaşandığı, 2010 yılından itibaren toparlanmaya başladığı görülmektedir.

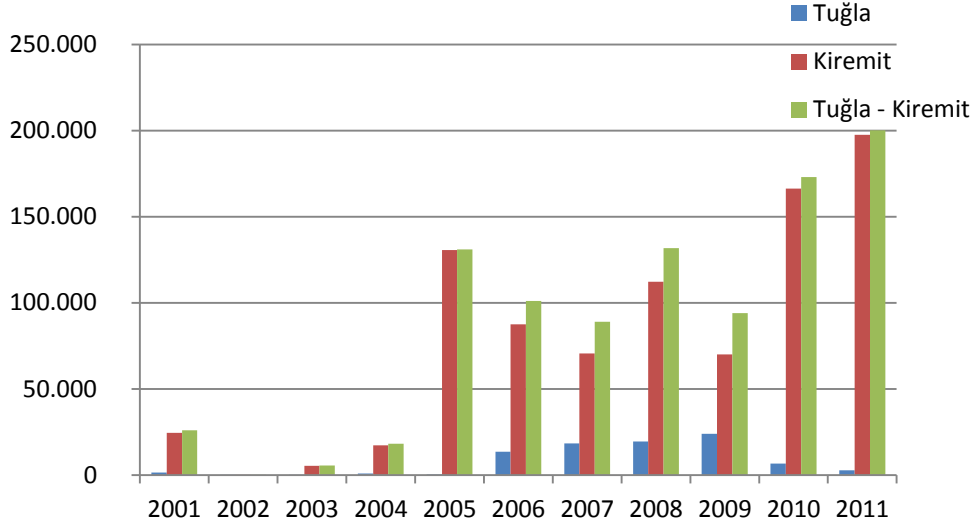
Son on yıllık kiremit ihracatından elde edilen gelirler ise, tuğla ihracatından elde edilen gelirlere oranla yüksek rakamlara ulaştığı, tuğlanın aksine 2011 yılında kiremit ihracatında düşüşün olduğu gözlenmektedir.

2.3.8. İthalat

Tablo 11. Türkiye'nin Tuğla ve Kiremit İthalat miktarları (2001-2011)

Türkiye Tuğla ve Kiremit İthalatı							
Yıllar	Tuğla			Kiremit			Tuğla - Kiremit
	Değer (USD)	Miktar (kg)	Değişim (%)	Değer (USD)	Miktar (kg)	Değişim (%)	Değer (USD)
2001	1.523	19.520	-	24.440	3.533	-	25.963
2002	0	0	-1.7	0	0	-27.1	0
2003	128	768	100	5.441	5.141	100	5.569
2004	855	5.000	85	17.349	38.150	69	18.204
2005	360	1.873	-138	130.646	341.992	87	131.006
2006	13.543	444.209	97	87.594	678.872	-49	101.137
2007	18.309	204.980	26	70.618	453.268	-24	88.927
2008	19.440	10.706	6	112.272	555.201	37	131.712
2009	23.981	358.005	19	70.005	409.763	-60	93.986
2010	6.732	90.304	-256	166.257	723.280	58	172.989
2011	2.700	1.889	-149	197.483	1.042.816	16	200.183

Kaynak: TÜİK- Türkiye İstatistik Kurumu

Şekil.11 Türkiye'nin Tuğla ve Kiremit 2001-2011 İthalat grafiği (USD)

Türkiye'nin son on yıllık tuğla ithalatı incelendiğinde; 2009 yılında tuğla ithalatı zirveye ulaşmış, sonraki iki yıl düşüşe geçmiş, ardından tekrar yükselerek dalgalanmalar yaşanmış, 2011 yılında ise oldukça düşüş yaşayarak 3 bin dolar seviyelerine inmiştir.

Son on yıllık kiremit ithalatına bakıldığında ise, tuğla ithalatına oranla daha yüksek rakamlara ulaştığı, 2008 yılında yaşanan düşüşün ardından yeniden yüksek bir artış eğilimine girdiği gözlenmektedir.

2.3.9. Sektörde büyüme oranları

Sektördeki son on yıla bakıldığında aslında büyümenin olmadığı, daralmanın yaşandığı görülmektedir. Son yıllardan itibaren yeniden bir toparlanma ve büyüme odaklı çalışmaların yürütüldüğü söylenebilir.

2.3.10. GZFT (Swot) analizi

Sektörün Güçlü Yönleri

Tuğla- kiremit tamamen yerli hammadde ve öz kaynaklar ile üretildiğinden, bu sektörde dışa bağımlılık yoktur. Tamamen yerli bir üretim olması sebebi ile de, Ülke cari açığı açısından da önemli bir yeri vardır.

Tuğla-kiremit uzun ömürlü ve dayanıklı olup, dış etkenlerden kolayca etkilenmezler. Bu özellikleri sayesinde de ülkenin ve hatta dünyanın önde gelen her anlamda güvenli duvar ve çatı kaplama malzemeleridir.

İçerisinde hiçbir kimyasal katkı bulunmayan tuğla-kiremit, insan doğasına en uygun malzemelerin başında gelmektedir. Tuğla-kiremit sağlıklı ve doğal yapı malzemeleridir, konforlu ortamlar sunmaktadır.

Yerli üretim olması, hammaddenin kolay ve yaygın olarak bulunmasından dolayı ekonomiktir. Ayrıca ülkenin her bölgesinde firmaların bulunması sayesinde, Türkiye çapında kullanılan, en yaygın duvar malzemelerinin başında yer alır.

Tuğla-kiremit sektörü emek yoğun bir sektör olduğundan, istihdam açısından duvar sektöründe en önde yer alır.

Isı depolama özelliği ile öne çıkan tuğla-kiremit, buldukları ortamda ani ısınma ve soğumaya engel olmaları sebebi ile yaşam konforunu hissedilir derecede olumlu yönde etkilemektedir.

Kilin 850 ila 1100°C pişirilmesi ile elde edilen ve A1 sınıfı yanmazlık derecesine sahip olan tuğla-kiremit, özellikle yapılarda yangın açısından çok büyük önem arz etmektedir.

Basınç dayanımının yüksek olması sebebi ile çerçeve sistem arasındaki tuğla dolgu duvarların, deprem esnasında yapıyı önemli derecede depreme karşı güçlendirdiği, son depremlerden sonra önemli otoritelerce yapılan araştırma ve yayımlanan raporlardan da görülmektedir.

Kiremidin dolu gövdesi, şiddetli fırtınalara karşı koyabilmesi, uçmaması, yağmur ve dolu gibi darbe kaynaklı seslere karşı iyi bir ses yalıtımı sağlamaktadır. Bu özellikler kiremidi yaygın olarak kullanılmasına neden olmaktadır.

Sektörün Zayıf Yönleri

Bazı üretim bölgelerinde hammadde rezervlerinin kalitesiz, problemlili ve yetersiz olmasından dolayı üretim maliyetlerinin yükselmesine neden olmaktadır.

Sektörde teknolojinin etkin bir biçimde kullanılamaması, özellikle üretim maliyetlerini olumsuz etkilemektedir.

Denetim zayıflığından doğan kayıt dışı uygulamalar ve üretim haksız rekabeti artırmakta ve sektörü olumsuz etkilemektedir.

AR-GE faaliyetlerinin yeteri derecede olmaması, rekabet edebilirlik şansını zayıflatmaktadır.

Sektöre enerji sağlayan sistemlerdeki kalite bozuklukları üretim maliyetlerini olumsuz yönde etkilemektedir.

Nakliyenin tamamına yakınının karayolu ile yapılması ve akaryakıt fiyatlarındaki artışlar yine sektörü olumsuz etkilemektedir.

Sektörün Fırsatları

Hammaddenin kolay, yaygın ve yeteri derecede olmasından dolayı geçmişten günümüze üretilen tuğla-kiremit bundan sonrada önemli oranda tercih sebebi olmaya devam edecektir.

Çevre duyarlılığının yüksek seviyelerde olduğu bu günlerde, doğal ve sağlıklı olmasını fırsata çevirmesi nedeniyle duvar sektöründe tercih edilmeye devam edilmektedir.

Tuğlanın basınç dayanımının yüksek olması, nefes alabilme özelliği bir fark yaratırken, A1 sınıfı yanmaz kiremit çatılarda güvenle kullanılmaktadır.

Sektörün Tehditleri

Ülke içi vergilendirme, nakliye maliyetleri, gümrükleme, gemi ve konteynır yükleme masraflarının yüksekliği, sektörü tehdit eden faktörler arasında yer almaktadır.

Vergilendirme açısından yaşanan sıkıntılar, yasal düzenlemeler, kayıt dışı üretim, artan enerji ve işçilik maliyetleri de sektörün önünde engel teşkil etmektedir.

2.3.11. Standartlar ve kalite yönetim sistemi

Sektör, AB uyum süreci çerçevesinde çıkarılan yönetmelik ve standartlara uyum açısından yüksek performans göstermektedir. Daha kaliteli üretim yapmak ve rekabet edebilirliği arttırmak için teknolojik yatırımlar yapılmaktadır. Ayrıca enerji verimliliği kapsamında ısı yalıtımı daha iyi olan ürünler geliştirebilmek açısından AR-GE faaliyetlerine daha fazla önem verilmektedir.

TUKDER üyesi firmalar ya kendi laboratuvarlarında ya da bölgesel ortak laboratuvarlarında imalat kontrollerini yapmaktadırlar. Yine tüm firmalar ISO 9001 kalite sistemine sahip olup, ayrıca OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi ile ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemine sahip olan firmalar da bulunmaktadır.

Ayrıca, daha iyi ısı iletkenlik hesap değerine sahip ürünler geliştiren firmalar “Ulusal Teknik Onay” olarak, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yükümlülüğünde bulunan BEP-TR de yer almışlardır.

3. GENEL DEĞERLENDİRME

3.1.Sektörün AB Uyum Sürecinde Geldiği Nokta ve Karşılaşılan Uyum Sorunları.

Bims sektörü üyelerinin tamamı CE belgelerini almışlardır, ayrıca bütün üyeler TS-EN 771-3 ve ISO-9001 belgelerine sahiplerdir. Her üyenin kendi laboratuvarlarında deneylerini yapacak donanımları vardır. CE belgelendirmesi Ocak 2007’de zorunlu olmuştur, ayrıca TS-825 2008-Mayıs ayında yayınlanmıştır. Çevre ve Şehircilik Yapı İşleri Genel Müdürlüğü piyasa gözetim ve denetimini gerçekleştirmiştir bütün üyelerimiz bu denetimden geçmiştir.

Gazbeton sektöründe AB ülkelerinde uygulanmakta olan, 89/106/EEC nolu Yapı Malzemeleri Direktifi (CPD) “Yapı Malzemeleri Yönetmeliği” olarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından ve ilgili diğer standartlar, Türk Standardı olarak TSE tarafından yayınlanmıştır. Temmuz 2006’da yürürlüğe giren Gazbeton Kâgir Birimler için TS EN 771- 4 standardı; ürünler için kritik olan parametreler, analizler, kullanım alanına yönelik detaylar, işaretlemeler konusunda sektörde önemli bir adım olmuştur. Gazbeton sektöründeki şirketler, bu yönetmeliğe uygun şekilde ürünlerini belgelendirmiş ve CE işareti ile pazara sunmaktadırlar. Ayrıca diğer bir gelişme, ön yapımlı Donatılı Gazbeton Yapı Elemanları ile ilgili EN 12602 standardının Avrupa’da yürürlüğe girmesidir. Ancak CE kapsamına girebilmesi için, Avrupa Resmi Gazetesinde uyumlaştırılmış standart olarak yayınlanması gerekmektedir. Ülkemizde ise bu Standard, 13.01.2011 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe konulmuş, yürürlükte olan TS 453 “Donatılı Gazbeton Yapı Elemanları” standardı ise iptal edilmiştir.

Tuğla-kiremit sektörü, kolay bir şekilde AB uyum sürecine, uyum sağlamıştır. 2007 yılında uygulamaya giren Yapı Malzemeleri Yönetmeliği kapsamında, zorunlu uygunluk işareti olan CE’ ye geçilmiştir. Yine Avrupa ile birlikte ülkemizde de uygulamaya giren TS EN 771- 1 Tuğla standardı ile TS EN 1304 Kiremit standardı kapsamında üretim yapılmaktadır.

3.2.Sektörün Rekabet Gücünün Ve Verimliliğinin Arttırılması Ve Sürdürülebilirlik.

Özellikle son yıllarda giderek önem kazanan, yapılarda ısı yalıtımına bağlı enerji tasarrufu ve verimliliği konusunda sektörümüz açısından yüksek önem arz eden “TS825 Binalarda Isı Yalıtım Kuralları Standardı”, duyulan ihtiyaç üzerine revize edilmiştir. Revizyon çalışmalarına 2002 yılında başlanan TS 825 standardının değişiklik sürecinde, birçok ilgili sektör birlikleri, TSE, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yetkilileri ile birlikte çalışılmıştır. Son hali verilerek yeni TS 825/Revizyon Mayıs 2008’de TSE tarafından yayınlanmıştır. Bu standart ile yüksek ısı yalıtımına sahip yapı malzemelerinin kullanımının artırılması, binalardaki ısı kayıplarının daha kapsamlı analiz edilebilmesi gibi konularda sektöre olumlu gelişmeler kazandırılmıştır.

“Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği” ile ilgili çalışmalar tamamlanmıştır. Bu yönetmelik ile binalarda enerjinin verimli ve sürdürülebilir bir şekilde kullanımı için gereken tüm kaynakların uygun kullanımı, yenilenebilir enerji kaynakları, mekanik, sıhhi tesisat detayları ve ısı hesaplarına kadar geniş bir bilgi sağlaması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, binalarda enerji performansı ulusal hesaplama yöntemi, yayımı tarihinden (7 Aralık 2010) itibaren Bayındırlık Bakanlığı tarafından hazırlanan tebliği ile uygulamaya konulmuştur.

Binalarda son dönemlerde tünel kalıp betonarme sistemlerin ve cam cephelerin artarak kullanılması, sektörün rekabet gücünü olumsuz yönde etkilemektedir.

Üretilen malzeme uzun mesafeli taşımalarda ürünün satış fiyatını etkilemektedir, bu nedenle demiryolu taşımacılığı desteklenmelidir.

3.3. Sektördeki Yapısal Sorunlar Ve Çözüm Yolları.

Yüksek Enerji Maliyetleri

Enerji maliyetlerinin yüksekliği, sanayide faaliyet gösteren üretici firmalar açısından bir dezavantaj oluşturmaktadır.

Vizyon, Strateji ve Planlama Eksikliği

İnşaat sektöründe gerek kamu gerek özel sektörde genel bir vizyon, strateji ve planlama eksikliği bulunmaktadır. Önümüzdeki yıllarda kentlerin alacağı göç ve nüfus artışı hesaba katılarak uzun vadeli hedeflerin belirlenmesi gerekmektedir.

Kentleşme hızı ile arsa arzı arasındaki ilişki iyi tanımlanmalı, bu yönde strateji geliştirilmelidir.

Orta ve alt gelir gruplarının kaliteli konut ihtiyacını giderecek düzenleme ve yatırımlara ağırlık verilmelidir.

Kentsel dönüşüm projeleri yaygınlaştırılarak, uzun vadede kaçak yapılaşmanın önüne geçilmesi hedeflenmelidir.

Finansman ve Teşvik

Yapı malzemeleri için uygulanan % 18 KDV oranı kayıt dışını ve dolayısı ile kalitesiz yapılaşmayı körüklemektedir.

3.4. Yapı Denetimi Ve PGD

Pilot çalışma olarak 19 ilde başlatılan yapı denetim faaliyetlerinin, 01 Ocak 2011 tarihinden itibaren 81 ile çıkarılması ile binalardaki imalatların kalitelerinin arttığı gözlemlenmektedir. Diğer yandan Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca başlatılan Piyasa Gözetim ve Denetimi (PGD) çalışmaları sektöre olumlu katkılar sağlamaktadır. Bu çalışmaların artarak devam etmesi, kalitesiz ve kayıt dışı üretimin önüne geçecektir.

3.5. Mesleki Eğitim

Teknik liselerde duvar ile ilgili bilgilendirmeler başlamış olup derneklerimiz vasıtası ile gerek uygulama ustalarına, gerekse proje bürolarına uygulama ve teknik tanıtım faaliyetleri sürmektedir. Ayrıca yeni çıkan **Duvarcı Meslek Sertifikası** uygulaması için derneklerimiz ve üretici firmalarımız kamuda gerekli girişimlerde bulunmaya başlamışlardır.

Duvarcı Ulusal Meslek Standardı, derneklerimizin de katkısı ile 03.11.2011 tarihinde Resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.